

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Tiskarstvo: do 30 pet 4 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inšerati pet 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inšeratski davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravništvo: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 24.

Pošilna plačana v gotovini.

Poglavje o volilnem terorju.

Bilo je pred dvema mesecema. Klerikalno in drugo opozicijsko časopisje je pisalo o volilnem terorju. Trdilo je, da zapira vlada opozicijske kandidature, navedlo primer razbojnika Ferad beg Drage, ki ga sedaj sodišče sodi radi večkratnega umora. Na vsa usta je vpilo o terorju na Hrvaškem, v Makedoniji, v Sloveniji. Ze tedaj smo vedeli, da se s tem časopisnim krikom in vihom o terorju prikriva premišljena igra in da opozicija z demagogijo in izmišljotinami o terorju zakriva lastne teroristične akcije, ki mestoma zavzemajo veleizdajniški značaj. Rekli pa smo si, da vendar naša javnost ne more biti tako nekritična, da sama ne uvidi opozicijske demagogije in smo počakali na razpravo v verifikacijskem odboru, ki bo že razkrinkal opozicijsko časopisje ter odkril stvari, ki bodo morale razburiti vsakega poštenega in lojalnega patrijota. Razprava o klerikalnem terorju ter o sleparijah, ki jih je SLS ugajala v Ljubljani in po ostalih krajih Slovenije, še ni prišla na vrsto. Pač pa razpravlja te dni verifikacijski odbor o pritožbah glede terorja v bregalniskem volilnem okrožju. Iz teh pritožb razvidi naša javnost, s kako podlim in naravnost veleizdajniškim terorjem je nastopala opozicija. Te obtožbe so tako strahovite in obenem tako podučne za poglavje o volilnem terorju, da jih pri našemo na tem mestu v daljšem izvodu. Pritožbo pravi:

O priliki volitev za narodno skupščino dne 8. februarja t. l. so se dogodile v bregalniskih oblasti take nepravilnosti, da se morajo volitve v tej oblasti uničiti.

1. Od 44 občin bregalniskih oblasti so se volitve v 20 občinah vršile po prepisanih spisih glavnih odborov, ki so se »overili« od strani dotičnih občinskih odborov, ne pa po izvirnih volilnih spisih, kakor predpisuje zakon o volitvah narodnih poslancev.

2. V občini Dramatski srezu carevoselskem, je predsednik volilnega odbora Milivoje Čirovič, učitelj, stopil pred glasovanjem na volišče k zbranim volilcem in jih v nasprotstvu z zakonom pozval, da glasujejo za demokratsko stranko s sledečimi besedami: »Narod, glasuj za Ljubo Davidoviča, kajti on je makedonikemu narodu odvečal z nog in vrtu verige in mu odprl zatvore, da se lahko greje na solnco.« Nato je med glasovanjem ukazal, da se pred vsimi volilci završi »redsednik dramaške občine Jettin Djordjevič brez razloga in povoda. O vsem tem obstojajo uradni poročila.

Agitatorji so tajno razširili med narodom take besede:

1. da volitvah pade režim;
2. da se iz te oblasti po volitvah takoj vstane vojska in država oblast;
3. da se ukinejo granice med Makedonijo in Bolgarsko;
4. da se ustvari avtonomna, to je nezavisna Makedonija.

Razven tega so prebivalstvo plašili tudi s pretnjami. Selo, ki glasuje za radikale, da bo prepuščeno komitski osveti!

Po selih se je nadalje agitiralo s sledečimi parolami: »Nikarite glasovati za prvo, to je radikalno skrinjico, ker vas sicer uničijo oni iz Bolgarske. Glasujte za demokratsko skrinjico. V tem slučaju zapusti Makedonijo vojska in državna oblast, pokrajina pa dobi samostalnost. Ne bo več vojske niti šumarjev, niti finančne kontrole, niti davkov.« Prebivalstvo se je zbalu pokoljev bolgarskih komitazev.

Nadalje so bolgarski odbori razposiljali grožnja pisma, v katerih so pretili s smrtjo, če zaupniki ne glasujejo za demokratsko (Davidovičovo) stranko. — Originalna pisma hrani državna oblast.

To so v glavnem dejstva ki jih navajajo v verifikacijskem odboru glede terorja v bregalniskih oblasti. Ne bomo se spuščali v podrobnosti. Za vsa ta dejstva hrani državna oblast natančne protokole.

Za razumno javnost so odveč komentarij!

Seja verifikacijskega odbora.

Pospešena razprava o verifikaciji mandatov. — Mirna in stvarna debata.

— Beograd, 12. marca. (Izv. Ob 12.) Z ozirom na ogromni material in mnogoštevilne pritožbe je predsedstvo verifikacijskega odbora odredilo dopoldanske in popoldanske plenarne seje odbora. Danes je verifikacijski odbor z največjo naglico in skoraj en bloc reševal predložene pritožbe in odobril večje število mandatov iz srbijanskih volilnih okrožij. Vsa debata je daries pokazala, da opoziciji zelo primanjkuje stvarnih argumentov in da ni nikdar v položaju, da bi mogla objektivno in stvarno podpreti svoje očitke proti vladi, češ da je vlada pri volitvah povsod izvajala teror in nasilje.

Seja verifikacijskega odbora se je pričela danes ob devetih dopoldne. V razpravo je prišla verifikacija mandatov v kruševskem volilnem okrožju. — Predložena je bila pritožba nekega Davidovičevca Zdravkovića, ki trdi, da so se v tem okrožju godile velike nepravilnosti. Trditev je pavšalna brez navedbe dejstev. Pritožba tudi trdi, da so bili imenovani za predsednike volilnih komisij ljudje brez vsake kvalifikacije, izraziti strankarji, ki so nato na volišču vplivali na posamezne volce. Pritožbo je v daljšem govoru zagovarjal posl. Dragotin Pečić (Dav. dem.). Stvarna in mirno mu je odgovarjal posl. Milan Simonović (rad.), ki je bil nosilec radikalne liste za to okrožje.

Na predlog posl. Vlastko Kočića (rad.) je večina verifikacijskega odbora končno potrdila vse štiri mandate tega okrožja.

Za tem je prišlo na vrsto kumanovsko volilno okrožje. Ker ni bilo nikake pritožbe, je verifikacijski odbor brez debate potrdil vse tri poslanske mandate.

Verifikacijski odbor je nato potrdil volitve, odnosno mandate za metohijski, niški in moravski okraj, ker ni bilo nobene pritožbe. Potrjenih je bilo 12 poslanskih mandatov za vse tri okrožja.

Za podrsno volilno okrožje ste bili vloženi dve pritožbi. Tudi za to okrožje so bili potrjeni vsi mandati, šest po šest.

Odobreni so bili nato mandati za pri-

Politična situacija.

Radicevski volilni teror na Hrvaškem.

— Beograd, 12. marca. (Izv. Ob 12.) Vsa politična javnost je te dni osredotočila svojo pozornost na razpravo verifikacijskega odbora, čeprav skuša opozicija prikriti svojo slabo stran z objavljanjem raznih takozvanih velikih afer. Afero glede dvignjenja sekvestra nad veleposestvi kneza Thurn-Taxisa skuša opozicija politično izrabiti. Avstrijsko poslanstvo oficijelno objavlja, da knez Thurn-Taxis Albert, še kneževske rodbine, ni avstrijski državljani.

Verifikacijskemu odboru prihajajo številne pritožbe iz Hrvaške, opisujejo strahovit teror, ki so ga izvajali radicevski agenti in pristaši nad volilci Narodnega bloka. Iz nekaterih volilnih okrajev je predloženih kar po pet do deset pritožb. Vlada sama je zbrala zelo zanimiv in obsežen material o radicevskem terorju in je odločena, da uvede primerno postopanje za razveljavljenje mandatov HRSS.

Značilno je, da opozicija začenja z ozirom na vesti o uničenju mandatov HRSS na perdlog vlade groziti s parlamentarno abstinenco. To grožnjo ni smatrali za resno.

S tako ogabnimi gesli in volilnimi sleparijami je opozicija postopala v Makedoniji. Oprla se je na pomoč bolgarskih iredentistov. Pač ne rastonj! Zveznost političnih ciljev enih in drugih je jasna! Kako pa je morala postopati opozicija šele na Hrvaškem, v Vojvodini med madžarskimi iredentisti, v Sloveniji, med kočevskimi Nemci, na Štajerskem, v Ljubljani? O tem bomo slišali zanimive stvari!

Pa se kljub temu najdejo ljudje, celo univ. profesor, ki pravi, da je opozicija glasnik »svobode, poštenosti, pravičnosti, zapadne demokracije (!), angleškega parlamentarizma«

rotski okraj. 6. Nato je sledil kratek odmor.

Po odmoru se je razvila zelo živahna in mestoma burna razprava o verifikaciji ohridskih mandatov. Ohridsko okrožje voli 2 poslance. Opozicija je vložila skupno pritožbo proti izvolitvi posl. Ranka Trifunovića (rad.). Pritožba skuša načeloma ugotoviti, da Trifunović kot politični uradnik ni imel pravice do kandidature. Trifunović je bil pomočnik notranjega ministra, odnosno državni podtajnik in še ni poteklo leto po njega izstopu iz državne službe, da bi imel nato pravico pri volitvah kandidirati. Posl. Bora Milovanović (rad.) je odločno zagovarjal pravice Ranka Trifunovića, naglašujoč, da je bil Trifunović državni podtajnik, torej oseba, ki zavzema skoraj mesto ministra, ki ima pravico do kandidature. Na predlog posl. dr. Vase Jovanovića (rad.) je nato odbor pritožbo zavrnil in potrdil oba mandata tega okrožja. Značilno je, da je z vladino večino glasoval za odobritev Trifunovičevega mandata tudi poslanec Kosta Timotijević.

Glede prizrenskih poslanskih mandatov je bila daljša razprava, ki v trenutku še traja. Neki E. Lazić je vložil na odbor pritožbo proti temu, da je predsednik glavne volilne komisije sodnik Jovanović agitiral za radikale. Radikalci so tudi vložili pritožbo, v kateri navajajo, da so pristasi Bajrama Curi in člani kosovskega komiteta agitirali za opozicijske, protidržavne kandidate in da so povsod po selih izvajali strahoviti teror nad volilci Narodnega bloka. Demokracije so zahtevali, da se prizrenski mandati razveljavijo in razpišejo nove volitve. Predlog je bil odklonjen. Vsi 3 prizrenski mandati so bili nato potrjeni.

Seja verifikacijskega odbora še traja in se nadaljuje popoldne.

— Beograd, 12. marca. (Izv. Ob 12.30) Verifikacijski odbor je potrdil 3 mandate za pripoljsko - beransko volilno okrožje. Potrjeni so tudi 4 skopljski, 2 rudniški in 3 smederevski mandati. Do danes je verifikacijski odbor potrdil 80 srbijanskih mandatov.

no. Kljub temu, da opozicijski listi obširno pišejo o mandatih HRSS, ni nikjer opaziti prave borbenosti. Kakor nekateri trde, skuša opozicija vsaj to doseči, da se eventualno uničijo mandati Hrvaške zajednice.

KAZENSKA PREISKAVA PROTI RADIČU.

— Zagreb, 12. marca. (Izv.) Proti Stepanu Radiću uvedena kazenska preiskava radi veleizdaje se intenzivno nadaljuje. Preiskovalni sodnik je zaslišal že več prič, med drugimi tudi mnogo vojakov, katere je Radić nagovarjal, naj ne služijo in jim obenem pravil, da se v kratkem proglasi hrvaška republika. Kazenska preiskava bo trajala najmanj še tri mesece. Kot priče so bili zaslišani nekateri zagrebški novinarji, tako dopisnik beograjskega »Vremena« in dopisnik ljubljanskega »Slovenca«.

IZ NASE DIPLOMACIJE.

— Beograd 12. marca. (Izv.) Snači je odpotoval v Tirano novolimenovani naš poslanik pri albanski vladi, dosedanjí načelnik oddelka za albanske zadeve v zunanjem ministrtvu Branko Lazarević. Na kolodvoru so se od njega prisrčno poslovili njegovi prijatelji, člani diplomatskega zbora, uradniki in novinarji.

Drzen vlom v občinski urad v Tržiču.

— Tržič, 12. marca. Danes zjutraj okoli 1.30 so doslej neznani drzni vlomilci vlomili v občinski urad ter so bili zelo razočarani, ker niso dobili v občinski blagajni od njih tako zaželjenega velikega denarja. V blagajni so našle le še stare, nežigovane avstrijske krome v znesku 1200 K. — Vzeli so jih iz okorčenosti s seboj. Vlomilci so se splazili čez tri dvorista in nato skozi okno v občinski urad. Kar je bil tu

slab plen, so se vlomilci nato znešli na hišno posestnico Perne, kjer se nahaja občinski urad. Odnegli so 64 subih klobas, nekaj jajc in veliko steklenico zganja. Orožništvo, ki je bilo danes zjutraj obveščeno o drznem vladu, je uvedlo takoj intenzivna poizvedovanja. Kakor zatrjujejo, so vlomilcem že na sledu.

Da vlomilci niso prišli na svoj račun in da niso dobili v blagajni občinskega denarja, je v prvi vrsti zahvaliti okolnosti, da občina nalaga ves denar v čekovni urad.

ATENTATI NA TODOROVA IN OBOVA.

— Beograd, 12. marca. (Izv.) Notranje ministrtvo je prejelo zanesljive in zaupne informacije, da so iz Sofije odposlali v Jugoslavijo in na Češkoslovaško po 8 bolgarskih avtomobilistov, ki so prav dobro preskrbljeni z denarjem in orožjem. Ti imajo nalogo, pod vsakim pogojem in kjerkoli ubiti bivšega bolgarskega poslanika na našem dvoru Kosto Todorova in bivšega poljedelskega ministra Obova.

VPRAŠANJE KONKORDATA.

— Beograd, 12. marca. (Izv.) V ministrtvu za šume in rudnike sta danes dopoldne dije časa konferencirali minister dr. G. Zervaj in minister ver. Mišo Trifunović. Oba ministra sta podrobno razpravljala o konkordatu, ki ga sklene naša država z Vatikanom.

DRZNI IN VELIKI VLOMI V ZAGREBU.

— Zagreb, 12. marca. (Izv.) Danes zjutraj so svedrovcí izvršili več drznih vlovov. Vlomilci so najprej odnesli iz stanovanja inž. Ehrlicha Alberta več dragocenih predmetov v vrednosti 84.000 dinarjev. Iz stanovanja Milana Vudlaja pa gotovino v znesku 11.000 Din.

SPOR MED ČEŠKOSLOVAŠKO VLADO IN VATIKANOM.

— Praha, 11. marca. (Izv.) Češkoslovaški narodni socijalisti so sklenili, da vložijo v narodni skupščini energično interpelacijo radi postopanja papeškega nuncija Marcegija. Papeški nuncij se je zadnje dni politično zelo eksponiral in se je vmešaval v popolnoma notranje zadeve Češkoslovaške republike. Nuncij je pri češkoslovaški vladi protestiral proti temu, da bi se odpravili katoliški prazniki, kar je stvar notranjepolitičnega značaja.

ZBLIŽANJE MED RUSIJO IN TURČIJO.

— London, 11. marca. (Izv.) Veliko senzacijo vzbuja v političnih in diplomatskih krogih poročilo o izjavi čierne glede zblizanja Rusije in Turčije. Na svojem potovanju v Tiflis na kongres izvršilnega odbora sovjetske Unije se je ustavil čierin v Baku, kjer je porabil priliko, da je govoril s uglednim zastopnikom Turške o problemu prijateljske zveze med Rusijo in Turčijo. Med drugim je čierin izjavil:

Lloyd George je nekdanj dejal, da se boljševikov ni treba bati in da ne pride nikdar do zveze med boljševiki in muslimani. Enojna fronta med Rusijo in Turčijo se ustvari popreje, kakor o tem sanjaše Anglija.

ZELEZNICARSKA STAVKA V NEMCIJI.

— Berlin, 12. marca. (Izv.) Po statističnih podatkih in dnevnih poročilih uprave državnih železnih stavek v Nemčiji 7700 železniških uslužbencev. Stavka se razširja, med upravo in strokovnimi organizacijami obstoje mezdni spori.

IZ RUSKE DIPLOMACIJE. ZRAČNI REKORD.

— Köln, 12. marca. Na zračni progi London - Köln je večeraj aeroplan preletel 353 angleških milj dolgo zračno črto v 2 urah 10 minutah.

ZATVORITEV RONACHERJEVEGA GLEDALIŠČA NA DUNAJU.

— Dunaj, 12. marca. (Izv.) Ronacherjevo gledališče je davčna oblast zaprla. Vodstvo gledališča dolguje že eno leto dni okoli pol milijarde kron na vseslovesnem davku. Davčna oblast vodstvu ni dovolila, da bi se ta dolg odplačeval v obrokih. Vodstvo je sklenilo, da likvidira in gledališče zapre.

IZ RUSKE DIPLOMACIJE.

— Moskva, 11. marca. Dosedanji poslanik sovjetske Rusije na Dunaju Joffe zapusti svoje službeno mesto in odpotuje v Moskvo, kjer ga pridele v komisariat za zunanje zadeve. Po nekaterih verzijah bo imenovan za poslanika v Tokiju bivši vojni komisar Trocki. Nekateri listi poročajo, da je sovjetska vlada imenovala za poslanika v Tokiju Viktorja Koppa. Ta je

bil doslej član kolegija v zunanjem komisariatu. Svoječasno je bil Kopp sovjetski poslanik v Berlinu. Za vzpostavitev diplomatskih odnosov med Poljsko in Rusijo si je Kopp pridobil velikih zaslug.

SRDITI BOJI V KURDISTANU.

London, 11. marca. a. »Times« javljajo iz Carigrada, da se je pri Djaberkiru razvila bitka med kurdskeimi vstaki in turškimi četami. Vstaki, ki so se tri dni koncentrirali in šteli nad 5000 mož, so v noči od sobote na nedeljo naskočili mesto pod poveljstvom šejka Saída. Boj je trajal vsa noč ter je bil zelo krvav. Zdi se, da je nekva vstajska kolona vdrla skozi kanale v mesto, kjer se ji je pridružilo tudi prebivalstvo. Turkom so je po hudem boju končno posredilo pregnati vstake iz mesta. Ostali dve koloni vstajev nista mogli premagati turškega odpora. Po pismih, ki so jih Turki zajeli, namerava šejk Saíd proglasiti samostojno kurdsko kraljevstvo kakor hitro osvoji mesto Djaberkir. Zatrjuje se, da je organizacija vstajev veliko močnejša, kakor se je domnevalo.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG:

Tram, merkantilni tesani, 16/19—24/29, fco Postoj. 7 vag., denar 375, blago 375, zaključki 375; deske I, II, III, medla 23/24, fco Podbrdo ali Postojna: 1 vag., denar 580, blago 580, zaključki 580; hgovit hlodi od 25—80 cm, prem., fco naklad. post., blago 150; bukovo oglje, la, vilano, fco Postojna, denar 118.

ZITNI TRG:

Pešnica, sremska, par. Ljubljana, blago 490; pšenica, medjimurska, par. Ljubljana, blago 475; odpadek pšenice, par. Ljubljana, blago 325; otrobi, pšenični, drobnj, pol pap., pol jute vreče, fco. Ljubljana, blago 205; koruza, nova, promptna, fco. sremska postaja, blago 182.50; koruza, nova, april, maj junij fco. Postojna, trans., blago 260; oves, makedonski, fco. Ljubljana, blago 340; ajda, siva, fco. štajerska postaja, blago 310; ajda, siva, fco. štajerska postaja, blago 310; ajda, siva, fco. medjimurska postaja, blago 325; ajda, siva, graščenka, fco. medjimurska postaja, blago 337.50; laneno seme, zimsko, fco. Ljubljana, denar 700; bučne pečke, neresetane, fco. hrvaška postaja, blago 50; bučne pečke, resetane, fco. hrvaška postaja, blago 500; fižol, ribničan, čiščen, fco. Ljubljana, denar 320; fižol, koka, čiščen, fco. Ljubljana, denar 40; modra galica, 98/99, fco. Postojna, trans., blago 640; krompir, rdečkast, fco. štajerska postaja, blago 165; krompir bel, fco. štajerska postaja, blago 140; krompir, rumen, fco. štajerska postaja, blago 130.

EPEKTI.

7% invest. pos. z l. 1921, denar 65, NBS go 67 1/2; Celjska posojilnica d. d., denar 209, blago 211; Ljubljanska kreditna banka, denar 235; Merkantilna banka, denar 105; Prva hrvaška štedionica, denar 93, blago 945; Kreditni zavod, denar 190, blago 200; Strojne tovarne in livarne, blago 135; Združena papirnice, denar 100; Stavbona, denar 275, blago 285; 4% kr. dež. pos. l. 1898, blago 22 1/2; 4 1/2% dež. mel. pos. iz l. 1911, blago 22 1/2; 4 1/2% kr. dež. pos. iz l. 1917, blago 22 1/2.

Zagrebška borza.

Dne 12. marea. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 11.95—12.05, Praga 184.25—187.25, Pariz 317.50—322.50, Newyork 61.85—65.55, London 296.75—299.75, Trst 253.75—256.75, Dunaj 0.087—0.089, Valute: dolar 61.10—62.10.

EFEKTI.

12. marca. Godstotno invest. pos. 1894 67—67.50, 3 impolodstot. drž. renta za ratne štetu 155.50—58, Ljubljanska kreditna 235—245, Centralna banka 17—18, Hrv. esk. banka 123—125, Kreditna banka, Zgb., 104—105, Hipotekarna banka 65.50—68, Jugobanka 107—108, Praštedionica 940—95, Slovenska banka 70—, Eksploatacija 55.9, Drava d. d. Osijek 180—200, Sešerna, Osijek 700—715, Isis d. d. 58—60, Nihag 49—50, Gutman 490—, Slavake 175—180, Slavonija 58—59, Unkon, paromlin 485—, Voz. ce 100—.

Inozemske borze.

— Curih, 12. marca. Danska borza: Beograd 8.35, Pariz 36.72, London 24.78, Newyork 519.20, Milen 21.22, Praga 15.45, Dunaj 0.007325. — Trst, 12. marca. Borze: Beograd 39.20—39.40, Pariz 125.50—126, London 118.77, Newyork 24.47—24.55, Curih 480—472, Praga 72.50—73, Dunaj 0.0340—0.0245. — Dunaj, 11. marca. Devize: Beograd 11.38—11.42, London 33.87—33.97, Milen 29.04—29.16, Newyork 709.35—711.35, Pariz 36.64—36.80, Praga 21.08—21.16, Curih 136.55—137.05. — Valute: dolar 704.60—708.60, dinar 11.36—11.36, češko krona 20.94—21.06, lira 39.05—39.23.

Prosvetni minister o nemških šolah v Jugoslaviji.

Avstrijski kancelar dr. Ramek je pred nekaj dnevi v dunajskem parlamentu podal zanimivo izjavo o slovenskih šolah na Koroškem. K tej izjavi je bil primoran po interpelaciji nemških nacionalistov, ki so navajali, da je jugoslovanski prosvetni minister Svetozar Pribičević odredil zatvoritev nemških srednjih šol v Banatu. Avstrijski kancelar je v svoji izjavi naglašal, da je ukazal avstrijskemu poslovnemu odpravniku v Beogradu, naj intervenira za te šole in na merodajnem mestu poišče za prave razloge, zakaj so bile nemške srednje šole zaprte. Avstrijski kancelar je v svoji izjavi podal zelo netočno sliko o takozvanih utrakvističnih šolah na Koroškem. Poudarjal je tudi, da koroški Slovenci ne žele pravih slovenskih šol, marveč raje pošiljajo svojo dečo v utrakvistične šole.

Prosvetni minister Svetozar Pribičević je podal zastopnikom tiska zelo obširno izjavo, v kateri navaja stvarno utemeljene razloge za zatvoritev nemških srednjih šol v Banatu. Minister je izrečno poudarjal, da so bile nemške srednje šole ozir. paralelni razredi na nekaterih gimnazijah v Banatu zato zaprti, ker jih ni posejalo zadostno število dijakov nemške narodnosti, kakor to zahteva zakon. Nemško prebivalstvo samo tudi želi pouk v državnem jeziku, ki je potreben nemškemu sodržavljanom iz gospodarsko - političnih razlogov. Naša država po mirovni pogodbi ni obvezana, da bi vzdrževala srednje šole z izključno nemškim učnim jezikom.

Prosvetni minister Svetozar Pribičević odločno naglašal, da ni odredil zatvoritve nemških srednjih šol kot represalije zato, ker se slovenske manjšinske šole v Avstriji nahajajo v neugodnem položaju. Res! V jugoslovanskem tisku so se pojavili različni komentariji, toda ti so bili netočni. Zvezni kancelar dr. Ramek je izjavil, da imajo Jugoslovani na Koroškem okoli 80 utrakvističnih šol. Treba je poznati značaj teh šol. Kdor ga dobro pozna, si je povsem na čistem o tem, da so te utrakvistične šole, proti katerim so se že v bivši avstro-ogrski monarhiji vodile ogorčene borbe, pravzaprav nemške šole, na katerih uče nemški učitelji v nemškem jeziku in da se slovensčina uporablja samo pri prvem pouku v toliko, v kolikor je potreb-

na, da se šolska deca sporazume z učitelji.

Prosvetni minister dalje konstatira, da se učne knjige na utrakvističnih šolah sestavljene izključno v nemškem jeziku, edino ena predvojna šolska knjiga je dvojezična. Zanimivo je tudi, da je nemški Schulverein v svoji germanizatorični propagandi med narodnimi manjšinami uvedel sistem utrakvističnih šol.

Prosvetni minister je dalje v svoji izjavi ugotovil, da je položaj nemške narodne manjšine v naši državi glede šol tak, da ne more biti boljši. V vsaki občini, kjer živi nemški element, obstoja osnovna šola z nemškim učnim jezikom in z učitelji nemške narodnosti. Te šole vzdržuje država, plačuje učne moči tako, kakor ostale državne učitelje. V naši državi je 220 nemških osnovnih šol s 623 oddelki, 5 srednjih in meščanskih šol s 53 oddelki in to po zatvoritvi nemških višjih gimnazijskih razredov v Vrhu, Novem Vrbsu, Novem Sadu in Pančevu. Dalje je v naši državi 49 otroških zabavišč. Na teh šolah deluje 797 učiteljev in 62 vrtnaric.

Dočim je pri nas nemško šolstvo skrbno negovano, pa Hrvati na Gradiščanskem in Slovenci na Koroškem nimajo pravzaprav niti ene osnovne šole v materinem jeziku. Avstrijski zvezni kancelar g. Ramek je izjavil, da so Slovani v Avstriji zadovoljni s stanjem javnih šol. To pomeni, da bi bili tudi Nemci lahko zadovoljni, ako bi jim dali nemško nemških osnovnih šol utrakvistične šole takega tipa, kakor so v Avstriji za Slovence.

Prosvetni minister je dalje izjavil, da je vedno pripravljen zadostiti potrebam naših državljanov nemškega jezika in bo skrbel za to, da bo tem državljanom dana možnost, da se prične državnemu jeziku, ki ga neobhodno potrebujejo v naši državi, ki je drugače popolnoma jugoslovanska. Pričutve državnega jezika re morejo doseči v nemških šolah. Državni jezik mora biti tudi za te državljanke v šolah obilgaten učni predmet. Argumente, ki jih navaja zvezni kancelar g. Ramek za utrakvistične šole na Koroškem, prav lahko uporabimo tudi v naši državi za Nemce, katerim je naš državni jezik prav tako potreben kakor avstrijskim Slovanom nemški.

Politične vesti.

— Novi angleški poslanik v Beogradu. Angleška vlada je imenovala za poslanika v naši državi g. Vilmana Hauarda Kenarda. Kenard je bil rojen leta 1878. V diplomatično službo je vstopil leta 1901. Služil je v Rimu, Teheranu, Washingtonu in Havani, bil je nekaj mesecev poslanik v Tangeru. Leta 1914. je bil imenovan za tajnika v zunanjem ministertvu, kjer je ostal štiri leta. Na to ga je vlada poslala v Rim, kjer je postal leta 1919. svetnik angleškega poslanstva ter je vodil poslanstvo pet let.

— Jugoslovensko - grška zvezna pogodba. Začasno v Atenah prekinjena pogajanja za sklenitev zvezne pogodbe med Grško in Jugoslavijo se nadaljujejo začetkom prihodnjega meseca. Naš poslanik v Atenah Panta Gavrilović je včeraj prisel v Beograd.

— Brezpravilni v šolstvu in prosveti. Tako so danes pri nas klerikali, kdor verjame hinavskemu jadikovanju klerikalnega časopisja. V dokaz navajajo dan za dnem dolge kolone o persekucijah katoliških orientiranih učiteljev. Na en kričeč slučaj pa so klerikalci pozabili, namreč na nezasišano krivico, ki je doletela njihovega glavnega zaupnika, Koroščevega ekspozenta prof. Vadnjala, ki mu ni treba nič delati, vendar pa vleče plačo I. razreda.

— Slovenec trdi v nekem dopisu, da ljudstvo ni bilo nikoli in nikjer nerazpoloženo proti učiteljstvu, ako deluje za pravi blagor in ljudski napredek ter obenem z ljudstvom sočustvuje. Trditelj je v toliko resničen, da se ljudstvo samo ob sebi res ne punita proti šoli in učiteljstvu, ako ga k temu ne hujšajo nazadnjaški demagozi, ki jih je največ med duhovščino. Kakšne uspehe dosega v tem oziru hujšakač kar čez noč, to je pokazal šolski štrajk v St. Vidu. Ako bi hoteli vsi napredni učitelji in učiteljice v zakonitih krajih podrobno poročati o krivicah in škandalah, ki jih jim prizadevajo duševni voditelji nerazsodnih ljudskih mas, bi moral biti nalašč zato poseben dnevnik. Toda reveži trpijo in molčijo, ker se jim končno le smili zapeljano ljudstvo. Navedemo naj le dva slučaja, ki sta se prigodila v tekočem šolskem letu. V revno kočevsko župnijo je bil poslan učitelj-novinec, a ker se ni maral ukloniti župniku, da bi opravljal brezplačno tudi posle, organizista in mežnarja, je župnik nahujskal kmeta, ki je dajal učitelju hrano, da mu je borno jed zaračunal tako drago, da za poravnavo čela njegova mesečna plača ni zadostovala. Končno so mu nahujskani kmetje sploh zabranili prihod v šolo, da je moral idealni mladi mož oditi domov. Drugi slučaj: na seko versko šolo v Prekmurju je bil

imenovan z začetkom šolskega leta istotako idealni začetnik. Ko pa je župnik zvedel, da je učitelj član Sokola in celo Orjuna, je tudi nahujskal ljudstvo, da ni pustilo učitelja v šolo. Iz Maribora so se začeli z župnikom pogajati, ki pa je ostal neizprosen. Šola je ostala zaprta, učitelj pa je mesece in mesece prodajal po Prekmurju dolg čas. V obeh slučajih so višje šolske oblasti postopale še preveč obzirno na škodo avtoritete, ki jo mora imeti država in učiteljstvo.

— Zveza petih evropskih velevladi. Na znane francoske predloge posebnega pakta med sedanjimi zavezniki, ki naj si medsebojno zagarantirajo varnost in mir, je sedaj odgovorila Anglija s protipredlogom, ki predlaga skupni pakt petoro zaveznikov držav z Nemčijo vred. Člani te nove mirovne zveze naj bi bili Anglija, Francija, Belgija, Italija in Nemčija. Angleška vlada je izjavila, da pristane na garancijski pakt samo v slučaju, ako se sprejme Nemčija. Temu pa se upira Francija, ki bi rada od Nemčije preje dobila vse garancije, odnosno ki zahteva, da Nemčija najprvo izpolni svoje obveznosti. Francosko stališče je vsekakor pravilno in na Angliji je, da mu ugoditi. Brez pravičnosti in izvršljivosti mednarodnih dogovorov ni mogoča garancijska zaščita svetovnega mira. Nemčija naj izpolni svoje obveze in naj ne zavlačuje plačila svojih reparacij pod pretvezo, da se nahaja v konkurzu ali pa v slabem stanju, ker je znano, da je nemško narodno gospodarstvo danes tako zdravo in bogato, kakor malokdaj poprej.

— Državni udar je poizkusila opozicija v soboto, ko je hotela preprečiti konstituiranje narodne skupščine ter zahtevala odgoditev do osvoboditve Radičevega vodstva. Beogradska »Samouprava« po pravici najodločneje obsodila naskok sedanje opozicije na naše ustavne institucije! Potem se opozicija še izdaje za pobornico ustanovnosti in zakonitosti!

— Radikalno »velesrbstvo«. Iz verifikacijskega odbora. G. Hohnjec sedi v udobnem fotelju. Računa dijete, ki jih dobi, če Bog odloži avtonomno Slovenijo še za štiri leta. Davidovičev pravak Timotijević smeši federacijo in avtonomijo ter izjavlja, da Davidovičeva stranka ne pristaja na agitacijsko konfeturno federacijsko in avtonomistično stranko. Radikalni poslanec pozove Timotijevića, naj govori prisotnemu Hohnjcu! Hohnjec v zadregi: Jaz govorim o Sloveniji, kaj me briga Vasa Makedonija! Radikalni poslanec mu odvrne: Tako naša, kakor vaša! Veleznačen prizor, kaj ne! Klerikalci pravijo, da ljubijo državo. V

verifikacijskem odboru pa se Hohnjec izgovarja, da ga Makedonija ne briga. Timotijević kaže osle klerikalni avtonomiji, »velesrbski radikal« pa trdi, da je Makedonija tako naša, kakor je srbska!

Klub SLS v bivšem občinskem svetu in mestno uradništvo.

(Malo odgovora.)

»Slovenec« je te dni prinesel neokisen napad kluba SLS v bivšem občinskem svetu na magistratno uradništvo, oz. nekatere, imenoma navedene uradnike, v katerem pravi, da so JDS-ariji in namizije na jezuitski način, da izvršujejo svoje uradne posle na pristranski način v korist JDS.

Nimamo sicer nobenega pooblastila, braniti napadeno mestno uradništvo, ki bo že samo vedelo, kaj ima ukreniti, — vendar pa ne moremo molčati in moramo izpregovoriti par besedi v obče.

SLS napada isto uradništvo mestnega magistrata ljubljanskega, čigar vestnost, poštenost, objektivnost se ima sploh socioklerikalni režim zahvaliti, da ga vlada že davno popreje ni poglajala iz mestne hiše! Če bi bilo mestno uradništvo sledilo res svojemu strankarskemu pripadnosti ter svoje uradovanje vravalo res po načelih stranke JDS, — kar mu Slovenčev naročitelj očitajo, — konstatiram mi, da bi se ta režim tudi 48 ur ne bil mogel obdržati brez tega uradništva, brez njegovega dela. Le s tem, da se uradništvo, — vzlic neprestanim intervencijam raznih Don Juanov e tutti quanti v rotovžkih uradnih urah seveda (sapienti sat!), vzlic pritisku in grožnjam, vzlic popolnemu niveliziranju oz. proletariziranju od strani tega režima pod geslom: »Zelodci so vsi enaki! hofratov uradnikov ne potrebujemo!« — ni dal odmakniti od svojega objektivnega uradovanja ter na ta način ex proprio malo popravilo (kolikor se je sploh dalo) pregreške režima ter jih ublažilo — le s tem, pravimo, je bilo rdeče-črno-rdeče »kolicilje« omogočeno, da je strahovala toliko časa našo Ljubljano. Seveda nam tu ne prihaja prav nič na misel, da bi delali uradniki zaradi tega morda kak opanos. Hoteli smo le reči, da je prav uradništvo napravilo svojo dolžnost, sledeč svoji službeni prejši.

Sedaj pa nastopajo gospodje od SLS in napadajo mestno uradništvo, namesto da bi mu bili hvaležni. Iz tega napada bo naše mestno uradništvo pač lahko povzelo, — če bi sploh še kdo mogel o tem količjak dvomiti, — kaj ima pričakovati od morebitnega povratka rdeče-črno-rdeče d. z. o. z. P. et Co. na magistratu, katera družba je uradništvo spravila s svojo strahovlado popolnoma na in pod nivo mestnih delavcev. Saj je bilo ravno to povod in vzrok, da so morali razni mestni uradniki postati »dopisniki« raznih magari naprednih listov, da so si mogli k svojih borbi plači, znižani po krivdi tega režima na nivo mestnih pometalcev, a brez nihovih, s 100% preplačanim nadur, kaj priložiti. Naj bo še gospodom te čedne družbe povedano na ves glas, da se je mestno uradništvo, ki je zagnalo za odgoditev občinskih volitev, kar naravnost oddahnilo in da bode vse storilo, kar je v njegovi moči, da se časi raznih Don Juanov, časi »enakih zelodcev«, a neenakih glav, časi nadaljevanja že započete boljše viziranja na mestnem magistratu v škodo prizadetega prebivalstva in uradništva, nikdar več ne povrnejo.

Skandinavec o Rusiji.

Prof. Karelgren, ki je prepotoval lani Rusijo ter si ogledal življenje in razmere pod sovjetsko vlado, priobčuje sedaj višje na tem potovanju. Te dni je priobčil članek, v katerem razpravlja o problemu, kako živijo ruski proletarijat po prevratu. Konstatira, da si je rusko delavstvo in kmetstvo ljudstvo priborilo sicer gotove moralne prednosti pred drugimi sloji, vendar pa stoji gmočno globoko pod nivojem carske dobe. Komunistična stranka, ki se je s pomočjo delavskih mas dokopala do državnega krmila, tvori novo aristokracijo, kateri lahko pripadajo samo zagrizeni komunisti. In dočim njeni člani priznavajo, da se morajo brez oporenkanja ukloniti višjim poveljem, si znajo na drugi strani pomagati z gmočnimi privilegiji, kakršnih niso poznali niti carski uradniki in biriči.

Karelgren deli ruski narod pod sovjetskim režimom v več kategorij in sicer v take, ki se jim dobi dobro, nadalje v take, ki jim zadostuje zavest, da delajo za sveto stvar, in slednjič v take, ki so napram boljše vizumu in socijalističnim načelom sploh povsem indiferentni. K reakciji se je po revolucijski napetosti pridružil tudi pritisk zahteve, da naj komunistična stranka popusti v svoji energični agitaciji, ki ni v skladu z rusko psihologijo, ker ruski človek ne pozna vstrajnosti. Pravice in dolžnosti niso pravično razdeljene, kar čutijo zlasti oni, Rusi, ki so potisnjeni docela v ozadje, ker imajo glavno besedo na vodilnih mestih večina Židje. Najboljši elementi zapuščajo državo in tudi v komunistični stranki sami je opažati veliko nazadovanje strankne discipline. Tako je neki ugledni komunist izjavil Karelgrnu, da je v stranki mnogih elementov, ki bi ne smeli biti niti v stranki, niti na zemlji sploh.

In če ni zadovoljna s sovjetskim režimom komunistična elita, ne moremo zahtevati tega od širših slojev, da si so jih revolucionarna gesla časno

uspačala. Ljudje se tolažijo, da je proletarijat diktator, kar jim komunisti oznanjajo povodom vsake demonstracije, na katero so mase enostavno komandirane. Delavstvo se tolaži v svojem pomanjkanju in brezposelnosti s tem, da so razmere slabe povsod, da se življenje polagoma boljša in da bo vse dobro, ko izbruhne svetovna revolucija. V zapadni Evropi ne slutimo, pravi Karelgren, kakšno vlogo igrajo te sanje o svetovni revoluciji v psihologiji ruskih mas. Od te revolucije pričakuje delavstvo končno rešitev. Navzlic nepopisnemu navdušenju in obljubam glede predstojajoče svetovne revolucije pa se pojavlja tuintam tudi skeptično naziranje. Govornikom, ki napovedujejo masam svetovno revolucijo, je ljudstvo že opetovano poslalo na tribuno listke, češ povej nam tovariš, ali je mogoče verjeti, da se zavzamejo za nas izobraženi in napredni angleški ter francoski delavci, ki doslej še niso nastopili proti vladajočemu družabnemu in pravnemu redu v lastni državi? Ali take pojave sovjetska vlada energično zatira.

Splošna slika, ki jo nudi današnja Rusija, ni izraz gospodarskega in kulturnega zastojanja, bede in pomanjkanja, nego nekatere globoke antipatije in mržnje do vsega javnega življenja sploh. Ta čut se umakne samo za hip, kadar korakajo mase na demonstracijah za plapolajočimi rdečimi prapori. Sicer pa ni mogoče spoznati ruskega ljudstva. Vse je nekam čudno, potrt in razočarano. Šest let se obračajo ruske oči proti zapadu, od koder pričakujejo nujne pomoči v obliki socijalne revolucije, toda vse pričakovanje in vse nade so zaman. Po manjših mestih in vaseh ne čujejo več harmonike in pesmi, ulice so prazne in samo po krčmah poje gramofon svojo internacionalo. Ljudje so se zelo spremenili. Mase prihajajo vedno bolj do spoznanja, da so vsega krivi Židje. Ljudska psihologija si je problem boljše vlade poenostavila in govori samo še o židovski diktaturi. Karelgren je mnogo občeval s priprtimi ljudstvom in pravi, da se človek ne more otrestiti spomina na proročevanje, da se zaključijo veliki boljševiški eksperiment z največjim židovskim pogromom, kar jih pozna svetovna zgodovina.

Splošna zveza obrtnih zadrug v Mariboru.

(Obč. zbor.)

V nedeljo 8. t. m. se je vršilo v magistratni zbornici v Mariboru pod predsedstvom g. Bureša zborovanje Splošne zveze obrtnih zadrug za mariborsko oblast, katerega so se udeležili poleg mnogih delegatov tudi zastopniki oblasti in gospodarskih korporacij, med drugim v zastopstvu mariborskega vel. župana g. dr. Vršar, v zastopstvu mariborske občine župan g. dr. Leskovar, kot zastopnik Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani g. dr. Pretnar, za Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani njen častni predsednik g. Franchetti, za Splošno obrtno društvo v Mariboru g. načelnik Kravos in kot zastopnik urada za pospeševanje obrti g. zadržni nadzornik Založnik.

Pozdravnim formalnostim je sledilo zanimivo predsedstveno poročilo zveznega načelnika g. Bureša ter poročilo tajnika g. Strajnka. Zveza je sodelovala po svojem delegatu g. Zdravcu pri več anketah o načrtu novega obrtnega z. z. ona, podvzela akcije za znižanje prispevkov za delavsko zavarovanje ter za ustanovitev Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru, udeležila se je akcije za obrtniške kredite, se obrnila do ministrstva trgovine in industrije, oddelka v Ljubljani za uvedbo obligatorne mojstrske preizkušnje v področju mariborske zveze, sodelovala živahno za poživitev Urada za pospeševanje obrti in za ohranitev podružnice tega urada v Celju, se udeleževala priprav za vajensko razstavo v Ljubljani, pospešala svojo pozornost »gospodarskemu svetu« ter po novno urgirala, da se vrše volitve v Trgovsko in obrtniško zbornico in v Okrožni urad za zavarovanje delavcev. Z zadostnim je zveza pozdravila očitovanje za služnega prvoborilca štajerskega obrtniškega g. Zdravca. Globoko obžaluje, ker politične prilike še vedno onemogočajo konsolidacijo držav in preprečujejo smoteno gospodarsko delo.

Iz blagajniškega poročila gospoda Kumerca je razvidno, da izkazuje 9.741,8 Din dohodkov in 1350 Din izdatkov, izdatki za tekoče delo pa so proračunirani na 9000 Din. Na predlog g. delegata Zdravca se določijo letna zvezna doklada pri zadrugah z največ 50 člani na 150 Din, z 51 do 57 člani na 200 Din, 67 do 100 člani na 250 Din in z nad 100 člani na 300 Din.

Z burnim aplavzom se je na predlog g. zveznega načelnika Bureša izvolil g. Ivan Rebek iz Celja za častnega predsednika Splošne Zveze obrtnih zadrug za mariborsko oblast.

G. dr. Pretnar je poročal o obrtniških kreditih Narodne banke. Po živahni debati, ki so se je udeležili zvezni delegati, dalje načelnik ljubljanske zveze g. Franchetti ter predsednik Splošnega obrtnega društva v Mariboru g. Kravos, se na predlog g. Zdravca sklene, da zveza na merodajnih mestih izposluje, da se odobri za podeljevanje obrtniških kreditov pri Narodni banki izpopolnijo pri vsaki oblasti z dvema zastopnikoma obrtniškega, dalje da se radi pospešanja postopka ukine pot kreditne prošnje preko Trgovske in obrtniške zbornice. Delegat g. Zdravec je poročal na-

to o nameravani ustanovitvi prostovoljne bolniške blagajne samostojnih mojstrov ter stavi nekatere izpremenljive porditve k osnutku, ki ga je izdelala Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani, o katerem je podal nekatere bistvena poročila g. Franchetti. Sledilo je zanimivo poročilo o davčnih in socijalnih vprašanjih, v katerem je poročevalec g. Zdravec opozoril na nemogućnost in nedostatke dohodninskega, najemninskega in poslovnega davka. Z živahnimi znižaji, davek na poslovni promet pa sploh ukliniti, ker ni pravičen in ker preobutno obremenjuje ravno malega in srednjega obrtnika.

Na podlagi izbrnega referata g. delegata Horvata iz Ljutomerja se sklene, da ima biti po novem obrtnem zakonu pristop obrtnikov k zadrugam in pristop zadrug k zvezni obligatorni.

Važni so sklepi obnega zbor, da se uvedejo za zadržne tajnike posebni zadržni tečajji (predl. g. Kumerca), da se k predsedstvenim sejam Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani pritegne tudi zastopnik obrtniškega mariborske oblasti (predl. g. Horvat) da se objavi v Obrtnem Vestniku poročila o zveznih sejah (predl. g. Dolžan) ter konečno glede ustanovitve Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru in plačilnih nalogov (predl. g. Podkraski).

G. dr. Pretnar je dal kratko pojasnilo glede ureditve delavnega časa v obrtnih obratih, ki naj bi znašal 10 ur. Pospravljala dela vajencev, posebno onih, ki so na hrani in stanovanju pri mojstrih, naj bi se ne štela v predpisani delavni čas.

Bivši ptujski župan Ornič umrl.

— Gradec, 12. marca. (Izv.) Snoči je tu umrl bivši ptujski župan in voditelj štajerskih nemškutarjev, Josip Ornič.

Josip Ornič je pred vojno in med vojno igral veliko vlogo v javnem življenju na Štajerskem. Bil je, kakor že njegovo ime kaže, rojen Slovenec in po poklicu pek. Kakor mnogo njegovih rojakov, ki so v mladosti iskali kruha v štajerskih trgih in mestih, se je tudi on pomaknil v postal zagrižen nemški nacionalce. S svojo obrtjo si je ustvaril v Ptuj močno gospodarsko pozicijo in si priboril, ker je bil dokaj nadarjen, tudi ugled in veljavo v javnem življenju. Med ptujskimi Nemci si je izlojeval deloma s svojim denarjem, deloma pa tudi s svojim brezobzirnim postopanjem prvo besedo. Kmalu so ga izvolili za ptujskega župana, kasneje pa so ga poslali tudi v deželni zbor štajerski. V vseh teh javnih korporacijah se je udeleževal, poturica je vedno hujša od Turka, kot zagrižen, neizprosen sovražnik Slovencev. Da je sam postal odpadnik, mu ni zadostovalo. Zato je zastavil vse svoje sile, da bi potužil čim največ svojih slovenskih rojakov in jih spravil v nemški tabor. Temu končnemu cilju ni bil služila stranka, ki jo je pred desetletji osnoval v Ptuj in katere glasilo je bil zloglasni »Štajerca«. To stranko je podpiral z vsemi sredstvi in vzdrževal tudi njeno glasilo. Razdrapanje politične razmere pred vojno v naših pokrajinah so mu omogočile, da je zbral okrog sebe razmeroma dokaz veliko število odpadnikov. Ko je koncem volne 1. 1917 nastalo v Sloveniji mogočno narodno gibanje, ki se je udeleževalo v takozvanem deklaracijskem pokretu, je Ornič odganjal protikacijo in se postavil na čelo nemški in nemškutarski deputaciji, ki se je napotila na Dunaj, da protestira proti temu velezdajniškemu slovenskemu pokretu. Njegov napor ni imel uspeha. Leta 1918. je vznikla svobodna Jugoslavija, ki je na mah uničila vse Orničove načrte. Ob grobu vseh svojih nad, da bo ustvarjen v doglednem času nemški most od Belta do Adrije, se Ornič ni mogel vzdržati v nove razmere. Ker je imel tudi slabo vest in računal s tem, da se nad njim maskejejo Slovenci, nad katerimi je zagrešil toliko krivic, je ob prevratu pobral šila in kopita in se preselil v Gradec. Tu je umrl, pozabljen od vsega sveta. Zgodilo se mu je tako, kakor se zgodi vsem odpadnikom. Dokler so ga Nemci potrebovali, dokler jim je lahko koristilo, so ga šteli in uvaževali, ko jim ni mogel več koristiti, so pozabili nanj in ga vrgli proč, kakor izžeto citrono. Usoda negativ!

Turistika in sport.

— V Pragi se vrši v nedeljo senzacionalna tekma med M. T. K. iz Budimpešte in D. F. C.

— Prvenstvene tekme v Sloveniji. V nedeljo se nadaljuje prvenstvena tekmovalna in sicer se vršita tekmi Ptuj-Jadransko Maribor-Primorje. Momentane so vsi klubi v dobri formi in je računati na resne in lepe boje.

— Uruguay v Parizu. Glavni dogodek pomladanske sezone, nastop olimpijskih zmagovalcev, se je vršil v nedeljo v Parizu v štadionu Colombes. Tekmi je prisostvovalo 20.000 gledalcev. Gostje so pokazali svojo znano silajno igr, vendar pa so izgubili na prodornosti ter zanemarili predvsem v prvem polčasu najkrajše šanse. Nasprotno je njihova fenomenalna tehnika, precizno dodajanje žoge v polnem teku, naravnost nenadkriljivo. Zoga je bila odzeta v vseh položajih in stopana v zraku, še predno je dospela na tla. Nasprotno temu pa se je v kazenskem prostoru redno vse zastrelilo in le temu se imajo Francozi zahvaliti za razmeroma dober rezultat. Najboljši mož Nacionalnega kluba je bil Zibechi, dočim se je Andrade šele po premoru povzplet do polne forme. V napadu je bil najboljši Romano, za njim Udinaran. Tri je odpradel pred vratmi, na polju pa je predvedel občudovanja vredno igr. Najboljša igralca francoskega tima sta bila Angiel Bunyan in Švitar Politz, oba znana internacionalca. Bunyan, ki je dosegel častni gol, je bil svojim nasprotnikom popolnoma enakovreden. Sodil je precej patriotično. Parižan Slavik.

Ameriški tip človeka.

Na zadnjem letnem sestanku Ameriškega statističnega društva (American Statistical Association) v Chicagu je dr. Aleš Hrdlička, znani češko-ameriški učitelj in kurator oddelka za fizično antropologijo Narodnega muzeja Združenih držav, predložil jako zanimiv razpravo, ki je zanimiva zlasti za razne plemenske skupine v Združenih državah. Predavanje se je nanašalo na vpliv primere raznih plemenskih skupin na razvoj ameriškega tipa človeka. Med ostalimi je dr. Hrdlička izjavil:

Ugotovljeno je, da ljudje kateresibodi narodnosti, pa naj bodo tudi iz raznolične, človeškega izvira, v teku stoletij, kar obstajajo kot jezikovna in politična skupina, razvijajo enake navede, enako obnašanje in čim dalje več celo enake fizične posebnosti, zlasti glede lica, in na ta način tvorijo poseben tip, ki se takoj lahko spozna izmed drugih. Ta tip ne more se nazivati rasa, ali plemo ali bi se morda v tako razvil, ako bi imel priliko, da živi tekom tisočletij let oddaljeno od ostalega sveta ali brez nadaljnjih primere.

Razni tipi sedaj živčnega belega človeka se med seboj razlikujejo v glavnem na podlagi tega, kakor so se ustvarili iz prejšnjih tipov. Tako je nemški tip posledica primere Nordijcev, Slovanov in Alpinov, in to nekako v enakih proporcijah; francoski tip je posledica primere Alpinov, Sredozemcev, jugozapadnih germanskih plemen in nekaj Normanov; sedanjí angleški tip pa se je razvil iz nepolitičnega (nove-kamenegega) tipa človeka v Britaniji, iz širokoglavega tipa, ki se je priselil na otoke tekom bronzaste dobe, iz Sredozemcev, pripeljanih za časa rimske vladavine, od germanskih plemen, ki danes tvorijo zapadno Nemško in Nizozemsko, iz Normanov, Francozov in drugih manjših plemen.

Obstoj belokožev v Ameriki ni še tako dolgo trajal, da bi dopustil razvoj izrazitega ameriškega tipa belih ljudi. Če se tudi jemlje v ožir ameriško prebivalstvo, obstoječe iz starejših družin (z najmanj tremi generacijami obeh roditeljev rojenih v Ameriki) se opaža precejšen napredek v razvoju takega tipa. To starejše ameriško prebivalstvo izvira v glavnem od Angležev z manjšimi primisi v sledečem pomembnem redu: Skotov, Skotov-Ircov, Nemcev, Ircov, Nizozemcev, Francozov in drugih evropskih skupin. Angleško plemo je doprineslo tri četrtine krvi. Naravno je, da se ameriški tip najbolj soroden angleškemu, in natančne razlike so dognale, da je temu tako. Ameriška zmes pa vendarle kaže svoje posebne razlike v manjšem pogledu: četudi je staro ameriško plemo najbližje angleškemu, ni pa povsem isto. Od angleškega se razlikuje po svojih fiziognomskih značilnostih (po lici) in zlasti po svoji povprečno visoki postavi, ki nadkrijujejo povprečno postavne druge večje skupine belokožev.

Ta smer napram razvoju ameriškega tipa belega človeka se razum visoke postavne izraza tudi po bistveno srednji pigmentaciji (barvi lica), po srednje-dolgi (meko-kefalni) glavi in lobanji, ali s precejšnjo domo okroglosti glave (brakiokefalnosti) in po zmanjšanih in oplenjenih kostnih potezah lica, kot so lčne kosti in čeljusti. Ta tip poseduje tu več, tu manj nekatere rase skupne duševne značilnosti, ki ga v splošnem, kar se tiče učinkovitosti, postavljajo med prvostopne skupine belokožev. Početki od tretjega desetletja prejšnjega stoletja se ta skupina pomešava z novimi priselenci iz Evrope, ki so prišli v velikem številu in velik del katerih je prišel iz onih krajev in iz onih narodnostnih skupin v Evropi, ki so med staro-Ameri-

kanci bile zastopane le po nekaterih posebnostih. Nastane vprašanje, kakše posledice, fizične in mentalne, bodo vzklikle iz tega novega dotoka.

Ti novodošli so bili večinoma iz sledečih skupin po njihovem številnem redu: Ircov, Nemcev, Skandinavcev in Fincev, Centralnih Evropejcev, Slovanov, Italijanov in ruskih Židov. Manj številne skupine južnih in ruskih Slovanov, Francozov, Španjcev, Portugalcev in belokožev iz Male Azije prihajajo le malo v poštev, in isto velja tudi za postopno primešanje ameriških Indijancev z ameriški belokožci.

Če upoštevamo vpliv, ki so ga ti novodošli imeli na razvoj ameriškega tipa, se moramo najprej zavedati dejstva, da so oni vsi člani — belega plemena in da, četudi prinašajo s seboj neke posebne fizične ali celo mentalne razlike, vendarle so te razlike jako mnogo manjše kot so razlike med posameznimi rasami v pravem zmislu besede, kot so med belokožci in rumenokožci ali med belokožci in črnci.

Na drugem mestu je treba upoštevati, da so mnoge razlike, ki jih novodošli prinašajo s seboj, samo površne in začasne naravi, namreč, da so bolj razlike obličja, kot razlike kakovosti.

Da se pravilno pojmuje ono, kar ti novodošli prinašajo, mora raziskovatelj nadalje proučevati vse te razne narode in njihove poudarke v njihovi lastni domovini in tekom njihove celokupne zgodovine, ne pa le pod več ali manj abnormnimi okoliščinami, ki prevladujejo tekom nekoličkasa po njihovem prihodu v Ameriki.

Pod temi pogoji je prvič razvidno, da večina teh skupin priselencev obstoja fundamentalno iz istih starih etičkih tipov in elementov razlikuje od slučajja do slučajja. Nadalje zaznavamo, da se niti eden izmed teh narodov ne more v njegovi lastni domovini smatrati za degenerirane ali dejanski (manj vrednega). In tretje vidimo, da vsi ti narodi v svoji domovini pokazujejo mnoge sijajne in celo izredne lastnosti in da imajo vsi slavno zgodovino. Vse to nas prepričuje, da smemo pričakovati, da njihovi odcepki ali odselenci pod ugodnimi okoliščinami ne bodo tvorili nikak nezgodljiv dodatka h kateresibodi narodu, ki jim nudi zavetje in roko pomočnika.

Četrta načina, da se ugotovi vrednost teh različnih priselencev in njihov vpliv na ameriško celokupnost, ako ne na tip, je proučevanje njihovega napredka in napredka njihove dece v tej zemlji.

Ali morda najbolj direktni odgovor glede vpliva teh nedavnih priselencev na ameriški tip se bo morda našlo v samem antropološkem raziskovanju teh priselencev. Sedaj privrkat imam dovolj podatkov o stari ameriški skupini, da pokažemo zares, kar ona predstavlja. Tekom minulih desetih let pa se je antropologija posrežila nabrati točne fizične podatke o velikem številu priseljenih skupin, tako za časa njihovega prihoda, kakor po njihovem bivanju v tej zemlji.

Ta proučevanja dokazujejo, da razen morda ene ali dveh skupin najzadnjih priselencev — priselenci prinašajo v to zemljo povprečno dober telesni ustroj in v splošnem že popolnoma amerikanizirana in je prevzela že toliko karakterističnih lastnosti starih Američanov, da je v mnogih slučajih tudi v fizičnem pogledu težko razločiti od starejših Američancev.

Masa novejših priselencev ne bo torej radikalno spremenila starejši ameriški tip, ne fizično, ne mentalno, razen da bo morda še bolj povečala že sedaj mnogostevne vrste tega tipa, ki obstajajo v fiziognomskem, fizičnem in mentalnem pogledu.

razne poudarke in premostiti prepad, ki zija med običnostjo in tem najzgodnejšimi izmed vseh bolnikov. Tim bolj pa moramo biti hvaležni kot čebela pridnemu avtorju, ki je poleg obilnih stanovskih poslov svoj prosti čas posvetil takemu naprednemu in malo hvaležnemu delu. Pozabiti tudi ni jezikovnih težkoč, katere je imel premagati pisatelj. Več še, kakor terminologija, dela neprijetnosti frazeologija, ki nobenemu, ki se je izžolal v nemških šolah, ne pada brez truda z uca.

Prirodno, vsakemu izobražencu, ki se hoče poučiti in se zanima za psihiatrične probleme, dobrodošlo knjigo, najpoštenje priporočamo.

— Sprememba današnjega opernega repertoarja. Ker so oboje člani: Rozumova, Cvejič, Kovač in Popov, se poje danes večer mesto naznanjene opere Boheme, opera Mignon za st. red F., kakor je bilo že naznanjeno. Vloga Viljama poje kakor v lanskem sezoni tudi tokrat S. Burja. Predstava se vrti za red F.

— Uredništvo Zborov Ljubljanskega Zvona nas prosi k večeršnjem poročilu s. — o reviji »Zbor« za objavo sledečega pojasnila: »Pomoževanje partitur in litografiranje glasov v »Zboru« priobčenih skladb je prepovedano; njih izvajanje pa je dovoljeno le družstvom, ki so naročila notni material dotične številke (skladbe) za ves zbor.« Tako stoji razločno natisnjeno na platnicah lista in se samoobsebi razume, da mora društvo, ki želi izvajati ene ali drugo skladbo kupiti le notni material dotičnega zbora, (tavilke) ne pa ves letnik lista za ves zbor. Cena partituri skladbe na dveh straneh je 1 dinar, na štirih straneh 1,50 dinarja, torej tako nizka, da je notni material prav lahko nabavi vsako društvo. — Pomožilo si bo svoj arhiv z lično litografiranimi notami, zbor se bo pa vadil peti iz partituri, kar je tudi nekaj vredno.

— Slovensko pevsko društvo Krakodvorani Filharmonične družbe v Ljubljani vo-Trnovo priredi dne 3. aprila 1926. v koncertu, na katerega cenjeno občinstvo že vnaprej opozarjamo.

— Damir Feigel: Domače živali. Splošna knjižnica zvezek 37. V Ljubljani 1924. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 72. Rado Murnik, Fran Milčinski (ali Fridolm Zolna), Damir Feigel: to je triperesna detelja naših priznanih slovenskih humoristov. Spisi vseh teh treh pisateljev so v našem narodu kaj priljubljeni, vsi se odlikujejo z lepim, čistim, gladkim jezikom in z zdravim pristnim humorjem. Posebne vrste humoristični spis je zadnja Feiglova knjiga: »Domače živali«, ki je pravkar izšla kot 37. zvezek »Splošne knjižnice«. V obliki priročnoznanke knjige opisuje naš gorški rojak Damir Feigel v tej knjigi domače živali na posebno šaljiv in šegav način. Vseled duhovitih besednih iger in vsled presenetljivih zvez resnega s šaljivim ne pride bralcu iz smeha. S skromnimi sredstvi, opisujejo domače živali, brez pretirane drastične in neokusnih burk, zabava ta knjiga od početka do konca. Kdor ima rad zdrav humor in bere rad gladko slovensko besedo, ta naj seže po tej knjižlici — cena je izredno nizka: 15 Din broš., 15 Din vez.; nikomur ne bo žal, da je to storil. Večkrat bo potem še rad vzpel knjižo v roke in jo zopet in zopet prebral: vsakokrat mu bo nudila neskaljen užitek. Knjižica se dobiva pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg 8 in v vseh drugih knjigarnah.

— Nova knjiga. Med potrebne knjige, ki smo jih doslej dobili za naša obrtna učilišča, šteje gotovo nova knjiga »Obrtno knjigovodstvo za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo in za železovstvo«. Izšlo je v založbi I. Kleinmayr-ja in Fed. Bamberg-a, dr. z o. z. v Ljubljani, spisal pa jo je s sodelovanjem veleindustrijskega Augusta Zabkara profesor Henrik Podkrajšek. Izvod stane Din 62.— Ključavničarstvo šteje dandanes med najbolj razširjene kovinske obrte. Je pa tudi tako razvito in mnogostransko, da je z veseljem pozdraviti to prvo skupno delo teoretična in praktična. Oba, v svoji stroki temeljito izobrazena, sta pri zbiranju materiala in pri sestavljanju zgledov in nalog mislila na potrebe našega malega obrtnika in pa na to, kar je treba upoštevati pri knjigovodstvu za srednje obrate te vrste. Knjiga kaže jako razumljivo, kako je vključevati posamezne poslovne dogodke v bistvene knjige in kdaj in kako služijo pomožne knjige. Ko je čitatelj proučil poglavje o sklepanju knjig in o sestavljanju inventur, mu pokaže knjiga praktično do zadnje podrobnosti izdelan zgled, ki ga nadajuje na tej osnovi sestavljena naloga. V tej knjigi dobi tudi vse, kar mora dober obrtnik vedeti pri določevanju procentov za upraviteljske stroške in za dobiček. Pri zgledih so na podlagi teh podatkov procenti za upravne stroške in za dobiček že izračunani, pri nalogah pa podaja knjiga za to potrebni material, da izračuni procenta sami. Tudi ni v knjigi nobenega naročila, ne da bi bile navedene porabe surovine in pomožne iverine. Doslej Slovenci še nismo imeli take knjige, in zato jo smemo imenovati veliko pridobitev za naše male obrtnike in obrtne učne zavode. Brez te lepo opremljene knjige ne bi smeli biti noben učenec in noben abiturient strojne delovodske, oziroma višje strojne šole na tehniški srednji šoli v Ljubljani. Po njej naj bi seglji zavedni mojstri in pomočniki, ž rjo naj bi razpolagala vsaka knjižnica. Zmeti bi jo morali pa tudi osnovne šolske učitelje brez izjeme. Šele ko se bodo poglavitni v materijo, ki jo podaja ta knjiga, bodo izprevideli, kako vestne priprave je treba za ponk v knjigovodstvu na obrtnih in železniških šolah in kako brezuspešno je tiisto poučevanje brez knjige, ki učenca odtnjuje predmetu.

— Ruski filozof Mihael Geršenzon umrl. V Moskvi je umrl ruski zgodovinar in filozof Mihael Geršenzon. Kot zgodovinar je prevedel Aristotelovo »Politiko« in Zellerjevo »Zgodovino Grčije«. Nato je izdal razna literarna filozofska dela, večinoma s filozofskimi vsebino, kot »Trojevrstni lik popolnosti«, »Golfstream«. Po prvi revoluciji je prevzel uredništvo zbornika »Struje«, ki so vzbujale splošno pozornost. Geršenzon je robjal pretirani politični materializem in zahteval obnovo verskega čustvovanja. S tega stališča je proučeval tudi rusko zgodovino. Njegova dela »Zgodovina mlade Rusije«, »Pojav«, »Moskva za časa Gribodjova« se odlikujejo z izvirnimi opisi in izrednimi karakterizacijami. Pri tem delu je Geršenzon čisto zapustil objektivno zgodovinarstvo ter vpletal v zgodovinske opise svoja filozofska posmatranja. To se je pokazalo zlasti pri njegovem poslednjem delu, ki se je najbolj populariziralo, pri »Dopisovanju iz dveh kotov«. Geršenzon je stanoval v isti sobi s pesnikom Ivanovom v moskovskem knjižnem domu. Tu sta si dopisovala filozofska pisma, ki bodo ostala dolgo važen dokument boljševiške dobe. Pisma se nanašajo predvsem na strahotno leto 1921., ko je v Rusiji razsajala lakota. Mihael Geršenzon je bil po poreklu žid, kar mu je prineslo porogljiv udinek »Židovskega slavjanofila«. Geršenzon ni zanikal tega porekla, je pa istočasno žilavo napadal cionizem. Napisal je tudi anticionistične knjige, kot »Ključ do vere«, »Usoda Židovskega naroda«. Geršenzon so imenovali ruskega Spinozo, kar menda najbolj označuje njegovo filozofsko naziranje.

stično vsebino, kot »Trojevrstni lik popolnosti«, »Golfstream«. Po prvi revoluciji je prevzel uredništvo zbornika »Struje«, ki so vzbujale splošno pozornost. Geršenzon je robjal pretirani politični materializem in zahteval obnovo verskega čustvovanja. S tega stališča je proučeval tudi rusko zgodovino. Njegova dela »Zgodovina mlade Rusije«, »Pojav«, »Moskva za časa Gribodjova« se odlikujejo z izvirnimi opisi in izrednimi karakterizacijami. Pri tem delu je Geršenzon čisto zapustil objektivno zgodovinarstvo ter vpletal v zgodovinske opise svoja filozofska posmatranja. To se je pokazalo zlasti pri njegovem poslednjem delu, ki se je najbolj populariziralo, pri »Dopisovanju iz dveh kotov«. Geršenzon je stanoval v isti sobi s pesnikom Ivanovom v moskovskem knjižnem domu. Tu sta si dopisovala filozofska pisma, ki bodo ostala dolgo važen dokument boljševiške dobe. Pisma se nanašajo predvsem na strahotno leto 1921., ko je v Rusiji razsajala lakota. Mihael Geršenzon je bil po poreklu žid, kar mu je prineslo porogljiv udinek »Židovskega slavjanofila«. Geršenzon ni zanikal tega porekla, je pa istočasno žilavo napadal cionizem. Napisal je tudi anticionistične knjige, kot »Ključ do vere«, »Usoda Židovskega naroda«. Geršenzon so imenovali ruskega Spinozo, kar menda najbolj označuje njegovo filozofsko naziranje.

Socijalni vestnik. HIŠNI POSESTNIKI IN TRGOVCI.

Na resolucijo, ki so jih sprejeli trgovci - najemniki, včlanjeni v gremiju trgovcev v Ljubljani glede novega stanovanjskega zakona dne 6. marca t. l., nam pošilja Zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo to-le izjavo: Hišni posestniki morajo nasprotovati zahtevi trgovcev-najemnikov. Določba novega stanovanjskega zakona, da so poslovni lokali prosti, je prvi korak k likvidaciji vojnih omejitev hišne lastnine. Vse vojne omejitve zasebnega gospodarstva so že odpravljene, zlasti tudi vojne omejitve trgovine. Ali hočejo nekateri — velika večina slovenskih trgovcev in sicer intelektualni del se je izrekel za odpravo vseh stanovanjskih omejitev že lansko leto, da se uveljavi prislilni gospodarski princip zopet v trgovini in pa v produktivni sferi? Največja nesmisel je ravno neodpovedljivost lokalov in stanovanj, ker preprečuje pomotno in individualnim interesom odgovarjajočo razdelitev lokalov in stanovanj. Zahteva, da se slučajne in pod pritiskom vojne nastale razmere v kvar najemnikov lokalov in hišnim lastnikom za vedno petrificirajo, podkupujejo gospodarsko načelo, ki je pogoj njih eksistence, to je svobodne trgovine. Tisti, ki to zahtevajo, zagovarjajo načelo gospodarskega komunizma in ne le maksimalne cene ter odpravo svobodne konkurence. Treba je, da se ustanove normalne razmere v vsem gospodarstvu in se odpravijo povsod izrasli vojni razmer. Dokler ne bo odpravljena stanovanjska zaščita, toliko časa ni misliti, da bi se stavbna delavnost pojavila na normalen način in toliko časa, dokler tega ne bo, bo trpela predvsem tudi trgovina in obrt, ki danes ravno vsled desetletnega zastaja v stavbarstvu hira in propada. Gospodarska kriza ima vzrok v veliki meri ravno v stanovanjski zaščiti, do katerega spoznanja so prišli že vsi treni narodni gospodarji. Nemška država je celo v najhujši gospodarski depresiji doletela že lansko leto glede najemnine zlato pariteto in bo s 1. aprilom 1926 odpravila sploh vsako zaščito stanovanj in lokalov in to vsled tega, da se odpravi propad trgovine, obrti in industrije. Invazije inozemskih trgovcev, če so poslovni lokali brez omejitve, se je ravno toliko bati kot danes, ker na kapitalu močna tuja trgovina lahko tudi postavi nova skladišča oziroma kupi primerne stavbe in more škodovati domači trgovini le z nižjimi cenami, ki jih pa določujejo tujezemski produkcijski stroški, ne pa tuzejske najemnine.

Hišni posestniki so torej mnenja, da je v splošnem socialnem interesu, ako se odpravi sploh vsaka zaščita lokalov in stanovanj ter se opustavi svobodno lastnino hiš, ker bodo sicer stare hiše propadle, oziroma se bo nabralo toliko zaostankov na vzdrževalnih stroških, da bo enkrat treba zidati nebroj novih stavb, ker bo uničenih toliko starih, oziroma bodo morali že vsled leta in leta nabirajočih se zaostankov za popravila dvigniti najemnine samo zato, da se bodo propadle hiše mogle popraviti, do neznosne višine.

Juljska krajina.

— Komunistični poslanec Srebrnič ovaden oblasti. Iz Gorice poročajo, da je policijski komisar dr. Diaz ovadil slovenskega komunističnega poslanca Srebrničarja kompetentni oblasti, češ da nagovarja mlajše ljudi v Solkanu, kjer prebiva, da naj prodajo, kar imajo in oddajo v Rusijo, ker bodo sprejeti v vojaško službo, kjer se tam organizirajo velike rdeče armade. Ovadba se naslanja na neki članek v komunističnem listu »Delce«.

— O državnih uradnikih v Gor. Poadižju so govorili v rimsko poslanski zbornici 10. t. m. Državni podtajnik je poudarjal, da je vlada poslala v Poadižje svoje najboljšie uradnike. Posl. Lunelli je menil, da bi morali državni uradniki razumeti značaj in jezik prebivalstva z namenom, da bodo oni imeli v oblasti nove podanike in ne ti njih. Posl. Starace pa je odgovoril, da ni treba, da znajo uradniki nemško, ampak Nemci naj se naučijo italijanski! — Ali pošilja Rim tudi v Julijsko Krajino svoje najboljšie uradnike? Eni poslanci pa so za to, da naj znajo uradniki v novih rovinah jezik prebivalstva, druga so proti temu. Slednji nimajo prav. Ako zna uradnik jezik prebivalstva, se olajša upravno delovanje in se odpravi krivo tolmačenje ljudskih želj.

KINO IDEAL
četrtek - petek - sobota
PLES SMRTI
Carmen Cartellieri

— V Bazovici pri Trstu je umrl g. Ivan Škrijanec, dolgoletni predsednik društva »Lipa«. Bil je znan tenorist. Pogreb je bil veličasten. Pri odprtem grobu se je poslovil od njega dr. Ražem.

— Nesreča na morju. V ponedeljek je dirjala v tržaškem zalivu strašna nevihta. Nekaj manjših ladij je neurje zalotilo na odprtem morju. Izginile so tri jadrnice, ki so bile naložile pesek pri izlivu Soče in so odšle na to proti Trstu. V strašnem položaju, držeč se zamborov, so vztrajali mornarji na jadrnicah celo noč. Pomoč so dobili šele drugo jutro. En mornar, Verzegnassi, je padel v morje in poginil.

— Znižanje voznih listkov v Postojni. Po inicijativi janske uprave v Postojni je prometno ministrstvo dovolilo 40% znižanje cene z vseh postaj v postojnsko jamo in sicer za dobo od 15. maja do 15. junija in za ves mesec september. Lani je bilo obiskovalcev v Postojni nad 100.000. V lani se razširja podzemna železnica, da se zagotovi poraba za par stotin obiskovalcev hkratu. Iz Milana so došli novi vozovi za 6 oseb vsak.

Protiangliški pokret v Indiji.

Kakor vsako leto, je zasedal tudi lani koncem decembra v Indiji vseindijski narodni kongres. Za ta kongres je vladalo zlasti v angleških krogih največ zanimanja, kar je razumljivo, če pomislimo, da stoji angleška nadvlada v Indiji pred figuralno dilemo: biti ali ne biti. Za predsednika kongresa je bil izvoljen znani politični vodja Ghandi. Polez vseindijskega narodnega kongresa je v Indiji še ena slična institucija, muslimanska Liga, ki je bila ustanovljena pozneje in sicer leta 1906. Nastala je iz mohamedanske deputacije, ki se je napolnila k angleškemu namestniku, lordu Mintu, ter mu izročila spomenico z zahtevami indijskih mohamedanov. Leta 1865 je bila namreč definicijno uvedena na mesto perzijskega jezika v vseh uradnih angleščina. Za to mohamedani niso mogli dobiti državne službe v tolikem številu, kakor so zahtevali njihovi interesi. Leta 1906 so zahtevali svoje zastopstvo v javnem življenju, ki bi naj odgovarjalo njihovim moči. Deputacija, ki je posredovala pri angleškem namestniku, ni imela uspeha, vendar se pa ni razšla, temveč se je pretvorila v politično telo, ki je po vzorcu vseindijskega kongresa vsako leto razpravljala o zadevah indijskih mohamedanov.

Společeta sta delovali obe organizaciji ločeno, ker je bila muslimanska Liga večinoma pod vplivom panislamskih idej. Toda na kongresu v Lakhnanu (angleški Lucknow) l. 1916. se je posrečilo obe organizaciji zblizati. Zastopniki obeh strank so proglasili za svoj cilj neodvisnost Indije. Znano je, da je bila Angleška pod pritiskom političnih dogodkov prisiljena pristati na takozvano Chelmsford - Montagueovo reformo, po kateri je dovoljeno domačim lneti oblastne skupščine in zastopstvo v vladi. To naj bi bila nekaka priprava za poznejšo neodvisnost Indije. Toda ta reforma ni zadovoljila vseh. Narodna stranka v Indiji se je razdelila v dva tabora. Zimerni tabor je bil pripravljen sodelovati na podlagi reform z angleško vlado, kar je bilo v celoti tudi politično stališče mohamedanov. Toda indijski ekstremisti so proglasili reforme za nezadostne. Tudi Ghandi je bil do l. 1920 za sodelovanje z angleško vlado. Tega leta je pa naenkrat spremenil svoje stališče ter proglasil načelo takozvane »Non cooperation«. On zahteva od Indijcev bojkot vseh uradov, angleških šol, sodišč in drugih državnih ustanov. Pozitivni program je ujedinenje Indijcev in mohamedanov. Kako se je Ghandi v svojem političnem naziranju polagoma približal ekstremizmu, smo že v eni zadnjih števil obširno poročali. Tudi na zadnjem kongresu je prišla do veljave globoka vrzel med zmernimi in ekstremnimi taborn. Voditelji so skušali oba tabora pomiriti, toda vse prizadevanje je bilo zaman. Ghandi je vztrajal na svojem stališču, da je treba z vsemi sredstvi nastopati proti angleški nadvladi in pripravljati pot neodvisnosti. Na kongresu je bila sprejeta »ogromno večina njegova resolucija, ki zahteva popolni bojkot vsega, kar diši v Indiji po Angležih«.

Vse kaže, da se tla pod angleško kolonialno politiko v Indiji majoje. Pokret bi sicer ne bil posebno nevaren, ker so Angleži znani kot izborni taktiki, ki so znali zavezati in likvidirati že nebroj uporov v kolonialni, toda kolonialni narodi so dobili zvestega pomočnika in zaveznika v osebi sovjetske vlade, ki smatra za svojo najvažnejšo nalogo odtrgati kolonije od evropskih velesil. Če angleška zupanja politika ne bo previdna, ji utegne Ghandi s svojimi zagriženimi somišljeniki skuhati v Indiji kašo, ki bo tudi za angleška usta prevročna.

Darila.

— Darila. Uprava našega lista je prejela za »Društvo slepih«, tu, Din 100, ki jih je daroval g. Josip Sporn. Ježica, meste cvetja na krsto ge. Katinke Dolničar tu 100 Din, katere je darovala rodbina Groščolj v počastitve spomina blagopokojne gospe Antonije Gogolove, skupaj Din 200 in za akademsko menzo gospodar. Zadruga »J. Grana« Din 100, ki jih je darovala rodbina prof. Karlinova v počastitve spomina po kolne notarjeve gospe Gogolove. Sprema žrala!

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:
Četrtek, 12. marca: Igrubljene duše. Red C. Petek, 13. marca: Stričkove sanje. Red A. Sobota, 14. marca: ob 15. Veronika Desce-miška, dijaska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 15. marca: Ob 20. uri: Vdova Rošinka. Izven.
Ponedeljek, 16. marca: Rosmersholm. R. B.

Opera:
Petek, 13. marca: Brivce sevilijski. Gostuje Josip Rihavec iz Zagreba. Red B. Sobota, 14. marca: Mignon. Red D. Nedelja, 15. marca: Ob 15. uri: Bofiene. Gostuje Josip Rihavec iz Zagreba. — Poldanska operna predstava. Izven.

Misterij duše.

Poljudni pregled psihiatrije. Spisal dr. Franc Gostli, primarij — vodja zavoda za umobolne v Ljubljani. — V Ljubljani 1924.

Odkrito povem: ko mi je prišla knjižica v roke in sem zagledal z mogočnimi črkami natisnjeni naslov »Misterij duše« na njej, me je v prvem trenotku prevzelo dvoje neprijetnih čustev: groza in smrtota, kajti mislil sem, da se je morda zopet našel kak modern pesnik - uganjkar nad nami, in zapel kaj tako misterioznega. Četir zopet enkrat ne bom razumel. A pomislil sem se takoj, ko sem zagledal nad naslovom razprave drobno tiskano Gostellovo znano ime. Sicer ni ta-le gospod Fran Gostli čisto zanesljiva znanstvena oseba, in lahko bi se mu po slavni vzorcih šlo v zlo, da se mu svoje stroke zanima tudi za umetnost, za glasbo, za gledališče in podobne stvari. Toda, ker baš ne dela občutne konkurence na nobenem polju, naj mu bo prizanešeno in odpušeno. »Misterij duše« je naslovil g. pisatelj svoje delo za to s polnim pravom. Kajti to delo raziskuje notranji svet človeka, ki je zanj najbolj zanimivo.

normalne duše, so oni bolne duševnosti. Materialja je nebroj opazovanega, zbrane-ga, opisane-ga, preštudiranega in sortiranega, ali z malimi izjemami je jako malo sigurno ugotovljenega in kot stalno uvrščenega. V prazgodnji psihiatrije je leto in dan mnogo najodličnejših pionirjev in šumarjev na delu, da izsečejo vpogled v tajnosti in temine njegovih z nepredvidnimi litanijami prepreženih in zastavljenih skrivnosti, — ali komaj je cesta zgrajena in nudi nekoliko razgleda in orientacije, lo že zopet pre-raste in zaraste bohotno poganzajoča flora novo odkritih, upravljanja vrednih, stališče spremenjujočih pojavov, odnosno vprašanj. Zato je tim večja zasluga pisatelja, ki se je vrh vseh teh težkoč, lotil dela in ga v pregledni, lahko dostopni in umiljvi obliki podal širšemu občinstvu.

Skromen, kakor je Fr. Gostli kot človek, je skromen tudi kot večak-pisatelj. Nikjer domišljavo-prepotenten, ne sili nepotrežno v ospredje, ne postane nikoli zoprno-apodiktichen in vsiljivo-diktatorčen, ne skuša imponirati s cenanim avtoritetstvom (kot umevno nepoučeni in nekritični) laični publiki, ampak mirno in stvarno podaja to, kar smatra današnja psihiatrija kot precej ustaljeno in nesporno. Svoje opise in popise priključljivo ilustrira s celo vrsto nazorih zgledov iz strokovne literature in svoje mnogoletno bogate prakse. Po uvodnem zgodovinskem pregledu preide na oskrbo bolnikov na dom in v zavodih, govori potem o nezi in oskrbi njegovih, ter pojasnjuje vzroke umobolnosti. Po par poglavjih potrebnih za obče razumevanje, kot o motnjah uma, čustva in volje, o halucinacijah, o zamaščitvah itd., prične razpravljati o posameznih važnejših duševnih boleznih, med katerimi je posvetil posebno pažnjo praktično najbolj pomembnemu alkoholizmu in progresivni paralizi. Poglavja o simulaciji in psihopatiji zaključujejo končno marljivo spisan in zanimivo delo. Če pomislimo, kako predodbit vladajo še danes o blaznikih in blaznicah tudi med izobraženci, tadaj moramo z veseljem pozdraviti to delo, ki nam razsvetljuje notranji svet človeka.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 12. marca 1924.

Papčeva demonstracija za Habsburžane.

Javna tajnost je, da bi katoliška cerkev ničesar bolj ne želela, kakor da bi vstala zopet stara Avstrija in da bi njen prestol zasedel znova Habsburžani. — Simpatije Vatikana med vojno za Avstrijo in Habsburžane so znane. Vatikanski se je sicer delal, kakor da bi bil nevtralen v evropskem sporu, dejanski pa je bil ves čas z vsemi svojimi simpatijami na strani Avstro-Ogrske in Nemčije, pri čemer ga ni motilo niti to, da so bili s tema državama zvezani Turki, ki jih je preje cerkev dolga stoletja proglasila za dedne sovražnike krščanstva.

In ko je leta 1917. že ves svet prišel do prepričanja, da je stvar Avstrije in Nemčije definitivno zaigrana in so to videli tudi vatikanski krogi, je takratni papež Benedikt zastavil vse svoje sile, da bi rešil propada vsaj Avstrijo in s tem spasil prestol tudi Habsburžanom.

Poučni so v tem oziru podatki, ki jih navaja prezident češkoslovaške republike dr. Masaryk v svojih spominih. Ko je papež Benedikt uvidel, da je vojna za Avstrijo in Nemčijo izgubljena, se je na vse načine trudil, da bi vsaj za Avstrijo izposloval separaten mir.

Vsi mirovni poskusi ki jih je izvedel Vatikani, so služili izključno temu cilju. Znano je, da je bil papež Benedikt posredovalec tudi pri mirovni ponudbi, ki jo je napravil spomladi leta 1917. cesar Karel preko princa Siksta Burbonskega Franciji, odnosno Antanti.

Kljub vsem naporom pa Vatikani vender ni mogel zaustaviti zgodovinskega procesa in rešiti Avstrije. Avstrija je propadla, niso pa ž njo izgubile tople simpatije, ki jih je sveta Stolica vsikdar gojila do habsburške rodbine. Ljubzen in naklonjenost, ki so jih pospevali vatikanski krogi cesarju Franu Josipu in njegovemu nasledniku cesarju Karlu, je sv. Stolica očuvala tudi Karlovemu sinu pretendentu na avstrijski in madžarski prestol Otonu.

Zato se tudi ni čuditi, ako spremlja Vatikani z iskrenimi simpatijami napore avstrijskih in madžarskih monarhistov, da spravijo vsaj na madžarski prestol Karlovo sina Otona.

Te svoje simpatije je te dni na naravnost demonstrativen način manifestiral sam papež Pij XI.

Madžarski list »Az Ujsag« namreč poroča:

»Pretekli teden sta dva madžarska aristokrata izročila v Lequeitu »kralju« Otonu album s 500.000 podpisov »kralju« zvestih ogrskih plemenitov. Pred izročitvijo darila sta blagoslovila album s 500.000 podpisov kralju zvestih Madžarov ogrski knezi primas in papež Pij XI. v Rimu...«

Ako je ta vest resnična, — da bi o njeni istinitosti dvomili, zato nimamo nobenega razloga, je papež Pij s tem svojim činom dokumentiral da želi polnega uspeha težnjam madžarskih legitimistov, ki se zavzemajo za to, da zopet posade na madžarski prestol Habsburžana Otona in da daje temu revolucijonarnemu, predvsem proti češkoslovaški, Jugosloviji in Romuniji naperjenemu pokretu svoj najvišji blagoslov.

S tem svojim korakom je papež zagrešil proti imenovanju državam evidentno sovražni čin, ki ne more in ne sme ostati brez primerne reakcije.

Ako je ravnostni poglavar katoliške cerkve z vsemi svojimi simpatijami na strani Habsburžanov in na strani habsburškega restavracijskega pokreta, potem se seveda ne moremo več čuditi, ako je tudi politika naših »Crikalcev«, ki jih komandirajo iz Rima, usmerjena v habsburško-avstrijskem smislu!

— **Recepcija zveze slovanskih dijakov v Parizu.** V Parizu je priredila zveza slovanskih dijakov v »Institut des Etudes Slaves« recepcijo na čast slovanskemu obdoru, s katerim je organiziral skupno akcijo v sferi okrepitve vzajemnosti vseh Slovanov na vseh poljih. Med navzočimi so bili član instituta in ravnatelj Slovenskega zavoda Meillet, predsednik Slovenskega odbora Fedorov, predsednik češkoslovaške kolonije v Parizu, ravnatelj Hlaváč, prvi tajnik bolgarskega poslanstva Stojlov, taj. češ.-slov. poslanstva Tomeš, vdova profesorja Ernesta Denisa, profesor juridične fakultete Demogue in številni češki, jugoslovanski, poljski, bolgarski in ruski člani dijaške zveze in slovanskega odbora. Na proslavi je bilo več govorov; ravnatelj Meillet in Fedorov pa sta čestitala k iniciativi, ki naj zbliža vse Slované v sferi izvršitve njih zgodovinske naloge.

— **Kočevarsko-klerikalni »žurnalisti«**, ki izdajajo trikrat na mesec izhajajočo periodično zakonito tiskovino, imenovano »Gottscheer Zeitung«, so bili te dni od okrajnega sodišča v Kočevju obsojeni po členu 11. tiskovnega zakona. Možakarji so očividno mislili, da za nje odkar so se zapisali Skulju, zakon

več ne obstoja. Čeprav je že avstrijski. Obsojeni so bili: dekan Ferdinand Erker, župnik Josip Eppich, trgovec Robert Ganslmayr, koncipient dr. Rom. tiskar Pavliček itd. od 100 do 250 Din. Nekateri kramarji, ki imajo očividno tudi velepolitično in žurnalistično žilo, so se zaenkrat zmazali, pa ni sigurno, če se postopek proti njim ne ponovi, proti drugim pa razširi. Z ozirom na te prve fulminantne uspehe kleroškočevarske zveze so po tej prvi zmagi imeli konvencijel v Stari cerkvi — če so ga politični oblasti naznanili, ni znano — kjer so sklenili, da naj župnik Eppich nosi odslej vsu odgovornost za list kot lastnik in izdajatelj, drugi pa da naj se junaško skrivajo za njegov hrbet ter streljajo svoje skrbaste puščice izza plota. Listič se odslej strmečemu svetu ne predstavlja več kot glasilo njih Bauerpartei (pravilno »Bauernfänger«), ampak kot organ »der Gottscheer Deutschen«, kočevarskih Nemcev. O obstoju kočevarskih »Nemcev« bi se pa dalo marsikaj povedati, toda o tem drugič!

— **Žigi občinskih uradov.** Notranji minister je izdal pred kratkim naredbo, da si imajo občine za svoj županski žig s starimi grbi omisliti nove pečate z državnim grbom (dvoglavim belim orlom). »Slovenec« je te dni napadel notranjega ministra in vlado, češ, da »krišita avtonomijo slovenskih in hrvaških občin«, dasi bi bil moral »Slovenec« jezuitski informator vedeti, da naredba za nove pokrajine ne velja, kakor je poudarjal notranji minister sam.

— **Ravnatelj Anton Leban.** Iz Stične na Dolenjskem nam brzojavljajo: »Danes je tu po daljši boleznici umrl škofski ravnatelj Anton Leban.« — Pkonič Anton Leban je bil med našim učitelstvom znana in v velikična oseba. Bil je odlični šolnik, ki se je udeleževal tudi kot pisatelj. Bil je eden najbolj marljivih sodrnikov mladinskega lista »Zvonček«, dopisoval pa je tudi z redko vnebo drugim listom. Ko je stonil pred leti v pokoli, se je nastanil v Stični, kjer si je s svojim nastopom pridobil splošen ugled in spoštovanje. Bil je odlično narodnega in naprednega mišljenja, vendar so ga kot moža pošteničarja navedli in cenili tudi nasorotniki. Našemmo listu je bil dolga leta zvest in poštvovalen dopisnik. Šele v zadnjih mesecih, ko ga je jela mučiti bolezen, je bil težko prenašati brame starosti ter je odložil pero. Pokojni Leban je bil eden tistih starih naših učiteljev, ki so se s pravim idealizmom posvetili kulturnemu delu in niso nikdar zahtevali za to delo tudi posebnih nagrad. Vest o njegovi smrti bo holestno odjeknila med našim učitelstvom, ki je imelo pokojnika v velikih žilih. Pogreb bo jutri v petek dne 13. t. m. ob 10. uri dopoldne v Stični. Bodi zaslužnemu kulturnemu delavcu ohranjen blag spomin!

— **Učiteljska imenovanja.** Službene Novine, priobčujoče: Na predlog prvega ministrstva so imenovani s kraljevim ukazom: za šolskega upravitelja v Tribužah dosedanjí učitelj v Gočah pri Vipavi Fran Mrcina, za šolskega upravitelja v Vinici, učitelj v Lofah pri Vipavi, Ivan Mrcina, za stalnega učitelja v Planini pri Rakeku, učitelj v Zorjuri pri Sv. Petru na Krasu, Andrej Kanič, za šolskega upravitelja pri Sv. Katarini pri Laškem trgu, učitelj v Borodnjah pri Gorici, Josip Zajec, za stalno učiteljo v Istam Ernesta Zajec, Pizlica, za šolskega upravitelja v Rovtuh učitelj v Dekanah pri Kopru Bogomila Medvešček, za stalno učiteljo v Kapli pri Marenbergu učitelj v Boven Olgo Miklavčič, za šolskega upravitelja na Unou pri Rakeku učitelj v Predčiki Silvestra Pirnata, za stalno učiteljo v Framu učitelj v St. Jilu v Slovenskih Goricah Heleno Ravničar, za stalno učiteljo v St. Jilu v Slovenskih goricah učitelj v Framu Grilinger, Zogler, za stalno učiteljo IV. ženske osnovne šole v Mariboru Angelino Milčinski, na III. ženski osnovni šoli v Mariboru, za stalni učitelj Marjlo Farkaš, Kristino Petrič, Emiljo Kranjc, Berto Brence, Emiljo Vah, Ido Vodenik in Marijo Humek, na II. ženski osnovni šoli za stalno učiteljo Avgusto Pajtel, za stalno učiteljo v Golem učiteljo pri Sv. Katarini Marjlo Pegan-Sušteršič, za stalno učiteljo v Trbovljah-Vodah učiteljo v Zidanem mostu Angelino Bučar-Bitar, za stalno učiteljo v Blanki upokojeno učitelj v Prevaljah Pavlo Bregan-Majcen, za stalno učiteljo v Zaspu učitelj v Dovlem Amalijo Jeglič, za stalnega učitelja na II. moški osnovni šoli v Ljubljani šolskega upravitelja v Kranjski gori Frana Treštan.

— **V naše državljanstvo sta sprejeta ruska državljana dr. Todor Radonić in Lev Bajkov.**

— **Iz poštne službe.** Vpokojen je post. ni uradnik v Maglaju Ivan Platar.

— **Novi vojni redi se sestavljajo:** Ponovno prošimo, da se publika popoldanski vlak, ki prihaja na Kladan most iz Ljubljane ob 6. pol 16., naprej do Celja, kajti sedaj najmo nad žid. mostom ležeči kraji zvezo s Laškimi in Celjem od 6. 14. pa do 20. svečer. S tem vlakom bi bilo zelo ustrezno. Hraščičan.

— **Verašene češkoslovaške konzulate v Splitu.** Kakor smo že poročali, je mestna občina in trgovska zbornica v Splitu nastopila proti likvidaciji odtodnega češkoslovaškega konzulata. Čel. konzulat je zdaj potom tiska obvestil dalmatinsko javnost, da nazarj v raznih pritožbah glede tega koraka tsi. vlada ne odgovarja le, ampak ker je češkoslovaški vladni močje

žeče na tem, da ostane v prisrčnih bratstvih odnošajih s dalmatinskimi prebivalci. Dokaz temu je, da se konzulat ne odpravi, temveč samo spremeni iz efektivnega v honorarnega, s sedežem v Splitu. Pozneje se ustanovi drugi konzulat v Dubrovniku. Tako dokazuje češkoslovaška vlada, da hoče ostati s dalmatinsko javnostjo v prijateljskih stikih. Če se je odločila odpraviti konzulat v Splitu, je to le posledica štedenja s državnim denarjem. Češkoslovaški konzulat v Splitu prosi dalmatinsko javnost, naj vzame to na znanje ter ji izraža v imenu vlade iskreno naklonjenost in prijateljstvo.

— **Podružnica slovenskega planinskega društva v Litiji** ima svoj občni zbor dne 19. marca ob 8. popoldne v Sokolskem domu s običajnim dnevnim redom. 533 n

— **Objava izseljenjskega komisarijata v Zagrebu.** Naše poslanstvo v Londonu javlja, da je na podlagi njegove intervencije dovoljeno našim izseljenjem, ki so 5. decembra odpotovali iz Gruzije s parobrodom »Cepheda«, da se lahko vselijo v Avstralijo. V zvezi z izseljevanjem so medtem avstralske oblasti odredile v svrhu omejitve priseljevanja, da mora vsak izseljenec v mesecih januar, februar in marec imeti pri sebi 10 funtov. Število izseljencev se za te mesece omeji na 50, od aprila meseca dalje pa je zopet dovoljeno, da se v Avstralijo izseli 100 izseljenec mesečno, vsak od njih pa mora imeti najmanj 40 funtov.

— **Deputacija državnih uradnikov pri podpredsedniku vlade.** V torek so se zglasili pri Marku Trifkoviču delegati Uprave Saveza državnih uradnikov s fakultetsko izobrazbo. Pojasnili so mu potrebo, da pridejo spremembe v uradniškem zakonu in uredbi o razvrstitvi čim prej na čevrni red ministrskega sveta ter da se predlože narodni skupščini med prvimi zakoni. G. Trifkovič, ki tudi sam priznava in uvideva važnost tega vprašanja, je obljubil deputacij, da se zavzame za to stvar in ukrene vse potrebno, da se s spremembo uradniškega zakona čim prej predlože narodni skupščini.

— **Nova odgonska postaja.** Županstvo v Gorenjem Logatcu kot odgonska postaja je prosilo velikega župana, da bi jo kot tako razbremenil in poveril posle za odpravo odganece županstvu Rakek kot obmojnemu občini. Veliki župan je gornjeloški občini v toliko ugodil, da bo odslej prevzemala in odpravljala vse odganece, ki bodo namenjeni direktno za Ljubljono odnošno za Trst. S tem bodo županstvo v Gorenjem Logatcu prihranjeni mnogi stroški, pota in trud.

— **Natečaj.** Odhór za zgradbo šole za higijeno v Zagrebu je razpisal natečaj za napravo idejne skice za zgradbo te šole. Zgradba se postavi na Zelenem bregu v Zagrebu, v bližini nove stavbe Epidriološkega zavoda. Pri natečaju lahko sodelujejo vsi strokovnjaki, pripadniki kraljevine SHS. Za najboljšo načrto so razpisane tri nagrade: 1. 20.000 Din, 2. 15.000 Din, 3. 10.000 Din, razen tega pa se odkupijo tri načrti po 3000 Din. Načrti se imajo oddati najkasneje do 22. aprila 1925. opoldne Epidriološkemu zavodu v Zagrebu. Tam se dobi tudi točni podatki o natečaju.

— **Izlet v Firenco.** Umetnostno-zgodovinsko društvo priredi za omejeno število svojih članov šestdnevni izlet v Firenco in Bologno z ogledom važnejših umetnostnih spomenikov in mednarodne knjižne rastave. Odhod iz Ljubljane 3. maja. Društvo zaprosi za brezplačen vizum in znižanje voznine; stroški za vožnjo, hrano in stanovanje so preračunani na 1500 Din, taksa za osebo znaša 150 Din. Priglasje (pismene in ustmene) sprejema tajnik do 25. marca v seminarju za umetnostno zgodovino (univerza) vsak dan od 12. do 12.30.

— **Zakonita uvedba poletnega časa na Anglesko.** Angleska vlada se je odločila sprejeti zakonski načrt parlamentarne tal. elative, ki določa, da naj se uvede poletni čas vsako leto in sicer za 6 mesecev, od prve nedelje v aprilu do prve nedelje v oktobru. Poročali smo že, da se uvede poletni čas tudi na Francoskem, v Belgiji in na Holandskem.

— **Mednarodni kongres profesorjev v Beogradu.** V Beogradu se vrše velike predpriprave za mednarodni kongres profesorjev, ki se vrši avgusta meseca. Zastopane bodo profesorske organizacije celega sveta. Vseid obširno določenega programa bo kongres trajal več dni.

— **Beg šolskih dijakov iz Mostarja.** V Mostarju in Hercegovini vlada zadnje čase razburjenje, ker je nenadoma izginilo več dijakov v starosti 13 do 16 let. Dnevno se javljajo na policiji nesrečni roditelji, ki iščejo svoje otroke. Vsi ubegli dijaki poskušajo gimnazijo v Mostarju. Kakor izpovedujejo šolci ubeglih dijakov, so imeli ti namen odriniti v Ameriko. Nočejo namreč več prenašati »terorja profesorjev«, tako so izjavili. Zanimivo je, da je v zadnjem četrtletju na mostarjski gimnaziji padlo skoraj tri četrtine vseh dijakov. Med ubeglimi dijaki so člani uglednih rodbin Šilegovič, Šarčnac, Bozović in tako dalje.

— **Detomori na Vrhniki.** K zdravniku dr. Šebcu na Vrhniki je prišla pred dnevi služkinja Marija Jerč in prijavila, da je rodila mrtvo dete. Dr. Šebcu se je zdelo povde sumljivo in je obvestil orožnike, ki so v kleti hiše našli dete v nekem zaboju. Iz Ljubljane je bil nato posrben sodni izvedenec dr. Travner, da ugotovi, dali je bilo dete živo ali mrtvo. Verjetno je, da je služkinja svoje dete umorila. Jerčova je v ostalem neznanu kam izginila.

— **Šešeniška narečja na postaji Indija.** Šešeni se je dogodila na postaji Indija teška železniška nesreča. Neka lokomotiva, ki je manevrirala po postaji, se je sletela v tovarni vlak štev. 44, ki je šel proti Zagrebu. Vsi vozniki so se s tisa skočili 7 vagonov. Materijalna škoda je zelo velika. Naredi tega se imeli potniki vlaki precejšnjo zamudo.

— **Nedolna tragedija pri Osijeku.** Včeraj jutraj je v selu Sakraš, nedaleč od Osijeka, zakl. seljak Ivan Košpe svojo soprogo Marijo. Vrok tega dejanja se

bile žalostne zakonske razmere. Morilec je bil prijet. Svoj zločin je priznal.

— **Vlak povozil otroka.** V Konareh pri Dubrovniku je vlak povozil dveletno Lovro Vlaho. Dete so popolnoma razmesarile. ne našli na progi. Kako je šlo dete na progo, ni znano. Proti roditeljem otroka je bila uvedena preiskava.

— **Projekte na našem Jadranu.** Hotel »Miramare, Crikvenica. Tople i hladne morske kupke. Soba sa celom oskrbom od Din 90.— 319-n

Iz Ljubljane.

— **Nerodni vozniki.** Pišejo nam: Pogostoma se pripeti, da mora cestna železnica voziti počasni ali pa celo se vstaviti vsled nerodnih voznikov, ki vozijo po tiru in se ne zmenijo za dosti glasno opozorilo s cestne železnice v uličnih ožinah, kakor tik ob tiru železnice, da se mora ta vstaviti in vsled tega lahko izgubi zvezo s drugo progo, ker predno voznik preokrene svoj voz in konje, poteče navadno mnogo časa. V tem oziru treba točnega cestnega reda in kadar ovira promet, zasluži kazni. Pa tudi nekateri ljudje so tako malomarni, da hodijo po tiru ali blizu tira pa mu od zadaj bije na uho opozorilo ali se ne zmeni nič za to. Pogostoma svinke kaka ženska preko tira tik pred vozom. Le čudno, da ni še več nesreč.

— **Uspesobijestnost preizkušnje** za osnovne in mešanske šole na drž. moškem učiteljskju v Ljubljani dne 1. maja 1925 ob 8. uri jutraj. Pravilno opremljene prošnje za predmet k usposobljenosti preizkušnji se naj predlože po običajni uradni poti pravočasno pristojnemu sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do dne 20. aprila v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen, se bo pravočasno obvestil; posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. Izpraševalna komisija za osnovne in mešanske šole v Ljubljani.

— **Prošnja za zdravstveni odsek P.** Šejo nam: Ljudstvo pogreša v Ljubljanski bolnici zdravnika za zobne bolezni. Mnogo pride ljudi, ki si žele izdreti bolni zob. Med njimi je pretežna večina takih ljudi, ki ne razpolagajo z imetjem, da bi si poslužili drage zobozdravnice. Če so že razložili specialisti za vse močnejše bolezni, bi se morala le naša koga, ki bi se posvetil temu poslu v bolnišnici. Saj tudi zobne bolezni spadajo med »narodno zdravje«, ali za »spoljanje bolezni«, kakor se pač že imenujejo različni denarni fond. Malo dobre volje je treba, pa polje!

— **Vsi bivši mornarji se vabijo na važen sestanek,** ki se vrši v petek 13. t. m. ob 20. uri v restavraciji »Sestica«. V interesu vsakega posameznika je, da se sestanka, ki je strokovnega značaja, surno udeležijo. 541-n

— **Mestna Orjuna Ljubljani, Priredi.** tvena sekcija izreka tem potom vsem, ki so količjak pripomočki k uspehu prireditve dne 24. februarja t. l. najkrajnejšo zahvalo. Posebej se še zahvaljujemo onim, ki so preplačali vstopnino ter pokloniteljem darov v blagu in denarju. Zdravo! M. O. Ljubljana. Prireditvena sekcija. 535 n

— **Občni zbor ženske sekcije Mestne Orjune Ljubljani** se bo vrši v nedeljo 15. »Zvezda«. Z ozirom na važnost dnevnega reda je navzočnost vseh članic neophodno potrebna. Odbor. 537 n

— **Občni zbor društva državnih pisarniških uradnikov** se vrši dne 15. marca 1925 ob 16. uri jutraj v gostilni Miklič v Kolodvorski ulici. Udeležba za vsakega člana obvezna. 539-n

— **Strokovna zadruga zidarskih mojstrov Slovenije** v Ljubljani, vabi na VI. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 22. marca 1925 v spodnjih prostorih Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. Ako ne bi bil občni zbor sklepčen, se bo vršil eno uro pozneje, brez ozira na število navzočih članov. 534 n

— **II. plesna tekma, združena s plesom** se vrši 14. marca t. l. v veliki dvorani »Kazino«. Začetek ob 20. uri. Orkester Sokola I. Predprodaja vstopnic proti izkazu vabila pri G. L. Černetu, Wolfova 3. Istotam vse reklamacije.

— **Vse cenjene naročnike,** katerim je potekla naročnina koncem meseca vlijudno prošimo, da blagovolijo isto čimprej obnoviti, ker sicer se bo zamudnični list ustavil 18. t. m. — Uprava »Slov. Narod«. 538-n

— **Smrtna kosa.** Včeraj 11. t. m. je po dolgi, mučni boleznici umrla v Ljubljani ga. Antonija Klementshtsch. Pokojnica je bila v krogih, ki so jo poznali, splošno spoštovana in priljubljena. Pogreb bo v petek dne 13. t. m. ob 16. iz Sv. Petra nasipa 71. na pokopališče k Sv. Križu.

— **V javni bolnišnici** je umrla ga. Konstanca HINTERLEHNERJEVA rojena Schechig, vdova vladnega tajnika. Vsi, ki so jo poznali, so jo imeli radi in v čisti. Pogreb bo dne 14. t. m. ob 16. iz mrtvašnice javne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu. Pokojnicama bodi ogranjen prilazen spomin!

— **Podpurno društvo slepih** v Ljubljani, Wolfova 12, je prejelo potom pošte nakaznico znesek Din 100.—, ki ga daruje g. Josip Šrumpf, posestnik v Humu na Suti. Najmo venco na krsto umrlega g. dr. Janko Debelaka, poštnega ravnatelja. Za ta plemeniti dar se odbor darovalcu kar najiskrenejše zahvaljuje.

— **Začetniški tečaj esperantskega jezika** se vrši vsak petek od 14.20—21 v Šentjakovski šol. Nadalnje prijave se sprejemajo istotam.

— **Človekoljubno darilo.** Blagopokojna gospa Gogalova je volila 200 Din najubojnejšemu gojenju tuk. gluhoonemnice. Bog ji obilo poplačaj ta plemeniti čin! Ravnateljstvo.

— **Tatvine in vlati** v Ljubljani. Včeraj jutraj med 8. in 13. uro je neznan storilec s ponarejenim ključem ali pa s vetrljoh odprl stanovanje tobačne delavke Nežek, stanujoče na Kongresnem trgu št. 3. Tat je v stanovanju vse premetal in prekladal ter končno odnesel 800 Din gotovine in štata žensko uro s verigico. — Dne

9. t. m. je bilo med 12. in 13. uro vlom. Heno v trgovino Ane Špenko na Poljanski cesti. Vlomilec je pobral iz predala 47 bankovcev po 10 Din ter nekaj drobnice. — Ključavničarskem mostru Antonu Ketteju je bil ukraden 1000 Din vreden denar. — Dne 11. t. m. je bilo brivcu Rudolfu Jurmanu, stanujočemu v Križevniški ulici 6, ukradeno več komadov perila in obleka ki se je sušila na hodniku. Vrednost ukradenega perila znaša 700 Din.

— **Pokojniški zaklad za zdravniške vdove** in sirote je prejel od g. primarija dr. Jos. Pogačnika v Ljubljani 100 Din mesto venco na krsto blagopokojne gospe Katinke Dolničarjeve, soproge gospoda restavratelja na glavnem kolodvoru. Lepa hvala! — Odbor.

Iz Celja.

— **e Mestno gledališče.** V torek so go stavali v našem gledališču igralci ljubljanskega Narodnega gledališča. Pod režijo gospe Marije Vere se je uprizorila Ibsenova drama »Rommersholm«. Ob skoro razprodanem gledališču se je igralo z globokim razumevanjem in je igra napravila na publiko nedvomno globok vtis. Tudi scenarije je bila dostojna in okusna.

— **e Celjski občinski svet** ima v petek dne 13. t. m. ob pol 19. uri občinsko sejo, katere dnevni red obsega poročila raznih odsekov, med drugim tudi poročilo finančnega odseka o manjih izprehembah v mestnem proračunu, ki se imajo izvršiti na zahtev velikega župana.

— **e Goreti** je pričela v nedeljo proti večeru hosta na Liscach. Ogenj pa se doma čini kmalu pogasiti.

— **e II. prvenstvena nogometna tekma** se vrši v nedeljo 15. t. m. ob 15. uri na Glaziji med SK Hermes Ljubljana in SK Celje.

Iz Maribora.

— **m Triglavske slavnosti.** Moralni in gnotni uspeh prireditve nas obvezuje, da izrečemo javno zahvalo vsem, ki so pripomogli do uspeha. To so predvsem mariborske dame, ki so sodelovale po šatorih ali sicer prispevale s svojo naklonenostjo Triglavu. Izrekamo nadalje zahvalo vsem državnim in samoupravnim oblastim in njih zastopnikom, ki so se stavja udeležili oziroma sodelovali. Zahvaljujemo se vsem zunanjim gostom, pa tudi vsem Mariborčanom, ki se s svojo navzočnostjo dčili naše slavo. Zahvala tudi vsem Triglavcem, ki so od bil zu in daleč prispeli k prireditvam. Odbor St. Zr. — Vsi mariborski Triglavci starešine in vse dame, ki so sodelovale in ostali sodelujoči gospodje se vabijo na Triglavski sestanek v Narodnem domu dne 18. t. m. ob 20. — Na Triglavskem plesu se je našel svetlen šal in zelena torbica z denarjem in rokavicami. Lastnik naj se zglaši pri tajniku zveze.

— **m Razpust občinskega zstopa v Sen. Lenerlu.** Na ukaz velikega župana mariborske oblasti je bil razpuščen občinski zastop v St. Lenartu pri Slovenskih goricah. Občinski zastop se je namreč branil izročiti premoženje zapuščenega društva.

— **m Tatvina magnetov.** Poročali smo včeraj o odkriti tatvini pri tvrdki »Volta«, kjer je bilo ukradenih 10 magnetov. Tvrdba cenil magnetne na 14.000 Din. Aretrana sta bila vajenca Sigmund S. in Anton K. Pri prvem je našla policija doma v kleti en magnet.

— **m Na seji Jugoslovansko-Češkoslovaške lige** se je konstituiral ta-le odbor: predsednik dr. Pivko, narodni poslanec; podpredsednika Ivan Knop in dr. Reisman; tajnik Alojzij Doležal, blagajnik Gintz; zapisnikar profesor Borko ter odborniki: dr. Lipoldova, prof. dr. Fran Kovačič, dr. Karel Škapin, dr. Rapotec, dr. Senjor, namestniki: g. Janko Serneck, sodni svetnik podravnatelj Jiroušek in gener. ravnatelj Kržižič. Preglednika: ravnatelj K. Toman in prof. Gruntar. Na seji je bilo tudi sklenjeno, da se predlaga, da se vrši izlet na Češkoslovaško za časa počitnic. — Proslava Masarykove 75 letnice se vrši v soboto 14. t. m. v restavraciji Narodnega doma. Prof. Borko bo predaval o Masaryku kot človeku, mislecu in državniku. Na programu je tudi več pevskih in drugih točk. Proslavi se pridruži tudi Sokolsko društvo v Mariboru.

Kako je Janez barko vozil.

Janez Marinko je velik pijanček in do brovoljček ter se ga večkrat naseka pe notah. Tako je bil tudi včeraj popoldne sladko zinen, zagal se je po Prešernovi ulici, zdaj ga je zanašalo na levo, zdaj zopet na desno. In da ne bi bilo morda pasantom dolgačas, je zapel tudi kako okroglo. Na dobrovoljčka Janeza je postal pozoren stražnik in ga prijel, hoteč ga odvesti v sražnico.

»Jok« se je razburil Janez, »mit dit geh i net« in se je vlegel na tla sredi promenade. Stražniku je prišel na pomoč njegovi tovariši izpred Prešernovega spomenika. Dvignila sta Janeza ter ga pod pazduho odvedla dalje. Janezu pa so se nože čedalje bolj zapletale in uboga straznika sta ga morala bolj nositi, kot voditi. Sredi Šelenburgove ulice se je Janez zopet vlegel na tla ter otepaval z nogami in rokami okoli sebe. Nabrabo se je precej občinstva, ki se je izvrstno zabavalo nad dobrovoljčkom Janezom. Straznika sta bila v zadregi, kaj početi s pijano mrho? In se jima je posvetilo v glavi. Zagledala sta na vogalu lep štrikolesni vozček. Pomignila sta dečku, ki ga je peljal, da je prišel bližje — lop — in že je ležal Janez kakor je bil dolg in širok na vozu. Sicer je otepaval z vsemi štrimi, toda straznika sta ga čvrsto priela, eden za roke in za noge, deček pa je peljal voz in tako stvar potekla v najlepši harmoniji.

Dobrovoljčka Janeza je na tej poti spremljalo mnogo narodnega občinstva. Pred policijskim uradom so ga lepo odložili z voza in ga prenesli v »bržono«. Se celi dve uri potem je Janez kričal: »Ich war a Kavalerist, i will nicht kriegen...«

Gospodarstvo.

Naša lesna industrija in trgovina po vojni.

Gozdna statistika je v naši državi pomembna, pa tudi uradni podatki niso po vsem točni. Površina gozdov znaša 7.391.000 hektarov, torej 29,5% celokupne in okrog 41% produktivne površine. Glede gozdov stoji Jugoslavija med evropskimi državami na petem mestu. Okrog 5.400.000 ha je pokrito z gozdovi, ostalih 2.000.000 pa z močvirji in kraskim svetom. Na vsakega prebivalca Jugoslavije odpade 450 km². Na Bosno in Hercegovino pride 2.513.475 ha gozda, na Hrvaško in Slavonijo 1.491.635, na Makedonijo 570.000, na Srbijo 1.450.000, na Slovenijo 673.200 in na Vojvodino 87.490 ha. Državi pripada 43% gozdov, občinam, poljedelskim združenjem in javnim osebam 26%, zasebnikom pa 31%. Lastnikov je 65%, iglastega drevja 14%, ostalo je mešano. Na Hrvatskem in v Slavoniji je lastni 45%, v Bosni 35%, v Srbiji 5%. Letni prirastek je računat na m² po ha v gozdovih in na 1,5 m² po ostalih gozdnatih zemljiščih, znaša približno 19.500.000 km³.

V raznih žagah so bile leta 1922 v obratu 302 žage, deloma parne, deloma na električni pogon in okrog 2376 manjših hišarstev. Površina gozdov, ki jih izdelujejo, znaša nad 6.000.000 m² lesa. Središča lesne industrije so Dobrič, Drvar, Gornji Podgradec, Zavidovič, Teslić in Bosanska Dubica. Leta 1922 smo imeli na Hrvatskem, v Slavoniji in Sloveniji 250 družb kot lastnikov velikih gozdnih parcel. V Jugoslaviji je zelo razvita produkcija sodov, ki jih izdelujemo letno za 2.000.000. Prebistke sodov izvažamo v Italijo in Anglijo. Pohištvo se izvažuje v Italijo, Egipt in Nemčijo. Važno mesto v našem gospodarstvu zavzema industrija parketov, organizirana večinoma za izvoz. Izvoz lesa in lesnih izdelkov je znašal od leta 1920 do 1923 po četrtletjih:

leta	1920	41.165 vagonov
» 1921	39.890	»
» 1922	76.478	»
» 1923	130.000	»

Vrednost izvoza lesa z naše države je znašala:

leta	1919	58.875	70.43
» 1920	224.160	320.88	»
» 1921	394.980	218.43	»
» 1922	770.792	670.71	»
» 1923	1.291.669	1.615.76	»

Od leta 1920 do 1923 je v našem izvozu lesa iz naše države za 500%. Kako važno poglavje je to napredovanje, lesne industrije v trgovinski bilanci, se lahko prebrčimo, če omenimo, da je znašal celokupni izvoz iz Jugoslavije leta 1921 — 2.460,7 milijonov dinarjev, leta 1922 — 3.691,2 milijonov dinarjev in leta 1923 — 8.048,8 milijonov dinarjev. Izvoz lesa znaša torej leta 1921 — 8,88%, leta 1922 — 18,03% in leta 1923 — 20,07% vsega izvoza. Važno vlogo igra v našem gospodarstvu izvoz gradbenega lesa, ki smo ga izvozili:

leta	1919	36.183	18.2
» 1920	206.644	307.1	»
» 1921	394.563	462.9	»
» 1922	582.454	520.8	»
» 1923	844.597	7.286.2	»

Med državami, kamor gre naš les, je na prvem mestu Italija. Leta 1923 smo izvozili v Italijo 462.339 ton lesa v vrednosti 354,36 mil. Din. Italiji sledi Madžarska, ki je uvozila 51,95 ton lesa za 42,97 mil. din, dalje Francija s 35.307 tonami, v vrednosti 32,2 mil. in Avstrija s 34.054 tonami v vrednosti 30,4 mil. Din. Na Grško smo izvozili predlanskim 12.587 ton lesa v vrednosti 11,06 mil., v Egipt pa 8,67 ton v vrednosti 7,35 mil. Din. Važno je dejstvo, da stoji naša država glede izvoza v Italijo v letih 1922, 1923 in 1924 na prvem mestu.

— g Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Včeraj se je vršila bilanca seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani (dne 11. t. m.), na kateri je bila odobrena po ravnanju predloženega bilanca zaveda za l. 1924. — Bilanca izkazuje v vseh panogah poslovanja napredni omari za l. 1923 znaten napredek kljub hudi denarni krizi, v kateri se je nahajalo tudi tekom minulega leta celokupno gospodarstvo v naši državi. Zlasti so znatno narasle vloge na knjižice in vezane vloge na tekočih računih, ki znašajo preko 153 mil. Din napram 100 mil. Din v l. 1922. Skupni promet banke v minulem letu je presegal znesek 29 milijard Din, blaginjski promet pa znesek 12 milijard Din. — Izkazani čisti dobiček za poslovno leto 1924 znaša Din 8.690.369,74 napram Din 8.210.756,14 v letu 1923. Sklenilo se je, predlagati običnemu zboru, ki se vrši 4. aprila ob 15. uri popoldne v palači Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, kot lani izplačilo 12 odstot. dividende v znesku Din 18.— na delnico.

g Lesni trg. V splošnem se položaj na našem lesnem trgu zadnje dni ni izpremenil. Lesna industrija je zadovoljna s sklopom ministrskega sveta, da se izvozni tarife znižajo za 30 odstot., kar bo gotovo vplivalo na porast našega izvoznega lesa. Ker se je življenje podražilo, je pričakovati, da poskočijo tudi cene lesa. Rumunija si še vedno prizadeva izpodrinuti na inozemskih tržiščih naše blago, vendar pa njena konkurenca ne škodi naši lesni trgovini. Tudi na italijanskem tržišču se položaj ni spremenil. Povpraševanje po našem lesu, zlasti po gradbenem, je v Italiji veliko. Avstrija nam čedalje bolj konkurira. S 1. aprilom stopi v veljavo nova zaščitna izjava na carina med Avstrijo in Italijo, ki se tiče zganega materiala in celuloze. Radi nestanovitnosti dinarja ne izvažamo lesa na inozemski trg, kakor poprej, ker je naša blago najdražje. Cene notranje in raz. raz. 1900—2000, hrastovi hlodi II. raz. 900 do 1200, hrastovi hlodi za furnirje 3000 do 4000, fino hrastovo blago 3200—4800, hrast.

stovi izbrani material 5100—6000, hrastove deske do 5 cm 2000—2500 droge za sode 1000 kosov 16000—22000, surovi frizl za izvoz 1500—2100, bukovi hlodi I. raz. 350 do 400, javorovi hlodi I. raz. 700—900, jesenovi hlodi I. raz. 700—900, mehki tesani les 400—500, mehko žgano blago 600—800, hrastovi pragi (železniki) 30—90, bukovi 30 do 50, bukova drva I. raz. 2700—3600, bukova drva II. raz. vagon 2200—2700, mesna drva 2400—2700, oglje 9000—10.000 vagon.

še ne verjame, da eden par negavc z žigom in znamko (udečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih. Zato kupite eden par in prepičate se. D.bivajo se v prodajalnah. 33-4 IV

—g Ujedinjenje vseh poljedelskih združenj. Ujedinjenje naših ekonomov je začelo akcijo, da se osnuje jugoslovensko poljedelsko društvo, v katerem bi bile ujednjene poljedelske zadruge vse države.

—g Angleško zanimanje za našo državo. »Morning Post« priobčuje izpodbirno besedilo povelja vojne atašee v Beogradu članek »Saniranje razmer v kraljevini SHS«, v katerem veli: »Na Angleškem veča sploh malo o prirodnem bogastvu kraljevine SHS, kakor tudi nismo vedeli, da je bil cilj predvojne avstrijske politike ovrniti in zadrževati trgovinski razvoj jugoslovenskih pokrajin dotlej, da bi Avstrija pridrla do So'una. Kraljevini SHS je potreben tuji kapital in tehnično izvežbanost, ki bi razvilo njeno prirodno bogastvo, obstoječe v živilih, gozdnih in mineralnih. Tudi Angleški bi bili zelo dobrodošli del teh sirovin. Glavna ovira v trgovinskih odnosih med Angleško in Jugoslavijo je bilo doslej popolno nepoznavanje kraljevine SHS v angleški javnosti. Informacije, ki smo jih dobivali o tej državi, so prihajale večinoma iz sosednjih neprilateljskih držav, ki so bile potem pri nas pobarvane z antisrbsko propagando. To propagando so vodili pri nas zvesti prijatelji Albanije in Bolgarije. Rezultat vsega tega je, da se smatra Jugoslavijo na Angleškem za nevarno državo, v kateri ni varno imeti ne življenja, dočim je storila v resnici nova kraljevina od prevrata do danes celo vrsto energičnih korakov, da postavi svoje gospodarsko in politično življenje na solidno bazo in spravi državo v položaj, v katerem bi bila čana tujemu kapitalu sigurnost. Ni nobenega resnega politika, ki se je zanimal za razmere na bližnjem Vzhodu, da bi ne priznal, da je za Angleško zelo koristno, če se zavzame za bodočnost Jugoslavije. V neznani bodočnosti utegne biti za Angleško zelo koristno, če bo na jugovzhodu Evrope država, vojaško močna in zvezana z nami v skupni borbi za velike cilje. To dejstvo je zelo važno in bi bilo škoda, če bi ga prezrili ali podcenjevali.«

—g Izseljevanje poljedelcev v Francijo. Tekom l. 1924 se je izselilo v Francijo 59.105 moških, 19.126 žensk in 9521 mladencev, skupaj torej 87.927 oseb. Iz Španije in Portugalske se je izselilo 32.205, iz Poljske 17.749, iz Belgije in Holandske 16.447, iz Italije 15.274, Rusov iz Jugoslavije 223. L. 1921 se je naselilo v Franciji 55.822 kmetov. l. 1922 — 72.970 in l. 1923 — 77.071. Velik del teh priseljencev spada med sezonske poljedelce.

—g Pred spremembami v poslovanju poštne hranilnice. Iz Beograda poročajo, da je končana inspekcija čekovnih uradov v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu. Ravnanje poštne hranilnice dr. Nedeljković se je vrnil s člani nadzornega sveta v Beograd. Kot rezultat te inspekcije je pričakovati važnih sprememb v organizaciji delovanja poštne hranilnice. Glavno besedi in kontrolo nad poslovanjem čekovnih uradov dobi poštna hranilnica v Beogradu.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohodkov državne razredne loterije. Na predlog ministrstva trgovine in industrije je ministrski svet sklenil razdeliti čisti dobiček od zadnje državne razredne loterije. Dobiček je razdeljen večinoma med siromašne obrtnike in sicer po 5000 Din na osebo. Glavna kontrola je odobrla to razdelitev.

—g Razdelitev dohod

B. Nušić:

Male laži

Ali na primer ne vidite izvestne gospe toliko časa, čuli pa ste, da je bila bolna in jo srečate. Precej jo pozdravite: »O, milostiva, tako dobro zdaj izgledate, prav veseli me!« — Ona pa izgleda, da se Bogu smili.

Ali pomislite, pride vam gost na obed, gospodinja pa, potem, ko je sama pripravljala v kuhinji, ne more si kaj, da ne bi vprašala:

»Kako vam ugaja juha?« In tu izgovori gost iz vjdnosti prvo obligatno laž:

»Izvanredno dobra!«

Gospodinja pokuša potem tudi sama in vidi, da je tako presolila, da se ne more niti jesti.

»Malo je presoljena, se zdi?« — porече, samo da se izmaje.

»Nikakor ne, prav takšno imam radi!« — izgovori gost še drugo laž in požira presoleno juho iz vjdnosti.

Tako je kadar pride povabljen gost na obed, ali pravo zlo je šele tedaj, ko pride nezvan. Saj že veste, kako se to često zgodi. Mož se zasedi v gostilni in po tretji in četrti čaši mu pade v glavo, da povabi prijatelja na obed in se niti ne vpraša, ali je dovolj kosila doma.

Žena, se razume, pričaka gosta na vratih, nasmejanega lica in zelo prijazna.

»O, odkod pa, no, kam pa naj to zapišemo, to je prijetno iznenađenje, od kdaj že vas nisem videla!« Moža pa vleče za suknjo, da stopi v kuhinjo.

Ko stopi grešni mož za njo v kuhinjo, vi veste dobro, kaj ga tam čaka:

»Povej mi, prosim te, kdaj te bo enkrat srečala pomet? Kako si upaš pripeljati mi človeka na obed, ne da bi me vprašal: imaš, žena, dovolj kosila?«

»Pa... Kolikor ga je!« se opravičuje grešni mož.

»Da, kolikor ga je! Pripeljal si mi tega medveda, ki ti je zmožen požreti celo jagnje, zdaj pa: kolikor ga je...«

Tako v kuhinji, a ko se vrne k gostu v sobo, nadaljuje zopet nasmejanega obraza:

»Nimamo Bog ve kaj, ali bomo že po domače. Pravkar sem rekla svojemu Mitu, zakaj Vas ne povabi večkrat na obed. Ljubše mi je, da pride gost tako iznenada, nego da ga nalašč vabim. Razume se tako, prijatelja, ki ne za-meri.«

Kaj ne, da so te male laži potrebne in dopuščene in velikokrat upravičene. So pa še druge: težko jih je vse naštet, ali so še druge.

Gotovo ste bili pri kaki snubitvi in se spominjate, kako se tu križem laže. Mati obdelava snubačico:

»Govorite mu, za boga, za našo Mico. Dobite ripsano svileno obleko.«

Ko pa pride snubačica s snubcem, bo prva mati začela:

»Po pravici povedano, naša ni še za ženitev, mlada je!«

Razume se, ne laže samo mati, laže tudi ženin. Ko je najprvo točno poizvedel, koliko ima dekletote, kdaj se bo izplačala in ko si je izgovoril, da se mu da vnaprej izvestna svota za ureditev dogovor, pravi pri snubitvi:

»Zagotavljam vas, da mi ni prav nič do denarja. Denar pride in gre, dobro življenje in ljubezen pa ostaneta večno.«

Vidite, tako je, predno postane žena tašča, ko pa postane tašča, veste dobro, kako je. Ko jo vprašate po zetu, vam reče s sladkim obrazom:

»Moram ga samo pohvaliti. Mehak je, mehak kakor volna. Zlata je vreden. Kako sem se vedno bala, v čigave roke bo padlo moje dete. Pa vidite, bila sem srečna.«

To pravi tašča pred svetom, pri sebi pa misli: »Vrag ga vzemi in strela ga ubij, dete mi je upropastil.«

Še ena mala, vsakodnevna laž je, ki je vsi ne poznamo.

Ali se vam je pripetilo kdaj, gospoda, da ste prišli kasno na obed ali recimo na večerjo ali — kar je še slabše, da ste se po večerji zadržali v društvu nekoliko več? To se vam je čestokrat pripetilo, potem se vam je čestokrat, brez dvoma, pripetilo tudi to, da ste našli doma ženo z obvezano glavo.

Ah, ta ženska obvezana glava! To vam je, vidite, ena od vsakdanjih njenih laži, laži, predstavljeneh v sliki. Na isti način, kakor je pravica predstavljena s sliko žene, ki drži krinko, bi se mogla nesreča predstavljati s sliko žene, ki si je obvezala glavo. Pod to sliko ne bi trebalo ničesar napisati, ker bi vsak mož že iz njenih oči znal čitati, kaj ona predstavlja, kakor bi znal povedati isti red besedi, eden in isti red misli, ki jih govore vse ženske z obvezano glavo:

»Torej ti misliš, pokora, da boš tako z mano postopal? To je že odveč itd. itd.«

Če pa je ena obvezana glava v hiši, naj še bo, čujte pa, kako sem jaz sam v tem pogledu trpel še v cvetu svoje mladosti.

Moje žene ni tu, sicer bi vam ne smel tega povedati.

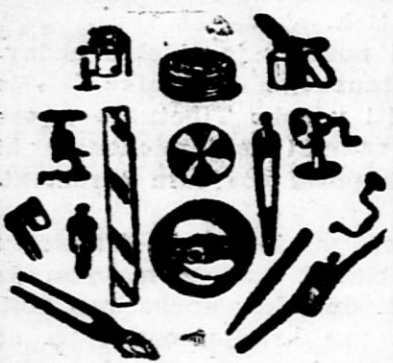
Pri meni se je dogajalo to spočetka kakor pri vsakem od nas. Pridem domu in zalotim ženo z obvezano glavo. Lepo, tako je najbrže Bog odredil, in treba je potrpeti. Pomiril sem se z usodo, ker sem vedno trdil, da je že Eva v raju pelagala hladne obkladke na glavo, čim se je Adam zadržal nekoliko dalje v gozdu.

Nekega dne pa, ali mogoče ene noči — ne spominjam se prav točno — pridem malo kasneje domu in zalotim — dve obvezani glavi. Tudi moja tašča se je razljutila, sedela je kraj moje žene in si tudi ona obvezala glavo.

Kaj hočem? Skomizgnem z ramen! Kakor pravim, moja usoda je: dvojno ali nič.

Prešlo pa je nekoliko dni in spet sem se vrnil kasneje domu in — kaj mislite? — zalotim tri obvezane ženske glave. Zdaj je že tudi svakinja položila hladne obkladke na glavo.

Nisem hotel ob tej priliki skočiti iz kože, ampak sem potrpetl, ali seveda — ženska si tolaži vse to vedno v svojo korist. In ko sem nekoliko dni za tem prišel zopet kasneje domu — sem našel štiri obvezane glave. Tudi neka tetka moje žene se je vselila v hišo, da bi jih bilo večje število z obvezanimi glavami.

INDUSTRIJSKE POTREBŠTINE

vsake vrste
gaterske žage
okularne žage
klingerit
zguščila
šmirkove ploče
tovot mast
cilindri olje
mazalnice
plinske cevi
siderori
jermen
alat
pumpo
armature
gumene cevi
milnska svila
čelična užeta
i. t. d.

R. i A. GORJAN
Inženjeri
ZAGREB

Boškovičeva ulica št. 2-6

MAŠINE

vsake vrste
lokomobilni
motori
gateri
drehbanki
bandžage
i. t. d.

RIBJE OLJE

pristno norveško
za oslabele otroke in odrasle
priporoča 153 T

lekarna dr. G. Piccoli
LJUBLJANA
Dunajska cesta

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 45
Telefon 379 mestni tesarski mojster Telefon 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna ulazna in izhodna vrata, pavilioni, verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga, 1000 161 T Tesarska furmaja.

NOVO! Največje zanimanje NOVO!

vlada za zgradbo stanovanjskih hiš v sistemu „SEIDEL“

ker je zidanje v tem sistemu tehnično in ekonomsko dovišeno, najhitreje in najceneje. Splošno razporeditev nosniki sistema „SEIDEL“

kateri nadomeščajo lesene stropnike, zelezobetonske preklade itd. Natančnejše podatke dobite pri stavbnem podjetju Jakob Accetto, sin Ing. Viktor Accetto in drug, Ljubljana, Tabor št. 2. 85 T

Stopnice - SEIDEL - ograje.

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg št. 6

ker ima že nad 10.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in ceslje terjatve. Posojila daje le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poroštvo.

Telefon št. 9. 23 L. Telefon št. 9.

Najnovejši modeli

ravniar došli v modnem salonu

Stuch'y-Maške LJUBLJANA, Židovska ulica št. 3

Cene nizke. — Preoblikanje in predelanje se izvršuje točno. 738

Braća Kolländer (Subotica)

preporučuju bogato skladište perja za jorgane i jastuke od najjeftinije do najfinije vrste. Najbolje poznata eksport firma, potpunu garanciju pruža. — Biza i tačna poslugi. 84 L

Darujte za „Sokolski Tabor“!

Št. 5936

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo tesarskih, krovskih in kleparskih del

za napravo novega prizidka mestne električne centrale v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki se dobe med uradnimi urami v mestnem stavbnem uradu, Ljengarjeva ulica 1.

Ponudbe bo vložiti najkasneje do 17. marca 1925 opoldne pri imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 11. marca 1925. 740

Premijula je denes naša Iskreno ljubljena sestra, teta, svakinja, gospa

Konstanca Hinterlechnerjeva roj. Scheschigg

vladnega tajnika vdova.

K zadnjemu počitku jo sprejemo na pokopališče k Sv. Križu 14. t. m. ob 4. uri iz mitvašne c. splošne javne bolnice v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 12. marca 1925.

Žalnočči sorodniki.

Vabilo

XXV. redni občni zbor delničarjev Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani

ki bo v soboto, 4. aprila 1925 ob 15. v bančni dvorani Ljubljanske kreditne banke, Dunajska c. 1.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednikov.
2. Poročilo upravnice sveta o poslovanju leta 1924 in predložitev letne bilance k 31. decembru 1924.
3. Poročilo nadzorstvenega sveta.
4. Odobrenje bilance za leto 1924 in sklepanje o predlogu uprave sveta glede uporabe črtega dobička.
5. Dopolnilna volitev v upravni svet.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajni predlogi.

Pripomba: Po določilih § 13. pravil se smejo udeležiti občnega zbora tisti delničarji, ki položijo v to svrhu pri centrali družbe v Ljubljani, pri njenih podružnicah v Brežicah, Celju, Cramlju, Kranju, Mariboru, Metkovicu, Novem Sadu, Ptuj, Sarajevu, Splitu, Gorici ali Trstu, odnosno pri Hrvatsko-slavonski zemaljski hipotekarni banki v Zagrebu, osem dni pred zborovanjem vsaj deset delnic, odnosno tisti, ki prejmejo na svojo zahtevo osem dni pred zborovanjem vsotnico za občni zbor na podstavi svojih delnic, shranjenih pri navedenih poslovalnicah.

V Ljubljani, dne 11. marca 1925. Upravni svet.

Piccolo se sprejme takoj v kavarni „LEON“

600 dobrih vreč

iz jute 80x50 cm velike prodam ali zamenjam za večje. Perdo Tomazin, Šmarčno pri Litiji. 727

Lokal

srednje velik, v sredi mesta, na prometni točki, se iče za takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Trgovka“ na Gosposvardsko risano — Wofova ul. 1/II. 718

Močan učenec

z dobrim izpizvalom se sprejme. Ponudbe pod: L. GUTENBERGER dedič, umetni mlin, trgovina z meš. blagom in elektrama. Mežica, po taja Prevalje. 735

Državno konces.

zasebno učilišče za strojeopisje. — G. Pečar, Ljubljana, Valvazorjev trg 6, pridliče. 639

Razširjajte „Slov. Narod“!

MODISTKA

samostojna moč, se takej sprejme v prvo vrstni modni salon v Ljubljani proti dobri plači. Naslov upravi St. Naroda

734

3.838 komadov smrek

od 35 cm prsne širine naprej na stoječem proda mestna občina Novo mesto iz svojega okoli 1 km od kolodvora v Novem mestu oddaljenega gozda v Cegelnici, v sedmih po številu debel neenakih partijah. Proda se partija za partijo po komadih, smreke in hoje so v gozdu že zaznamovane.

Prodaja se vrši potem javne dražbe, ki se vrši v nedeljo 22. marca t. l. ob 10. uri dopoldan v pisarni mestnega županstva, do istega dne uložiti lahko kupci tudi pisemne ponudbe.

Vsak ponudnik mora položiti 10% varščino.

Dražbeni pogoji in seznam mere dreves so na razpolago in vpogled v obč. pisarni, kjer si jih lahko vsak interesent ogleda.

Posamezni deli se razkažejo po občinskem logarju na licu mesta.

Mestno županstvo Novo mesto, dne 8. marca 1925.

Oprav. št. I-27084/24-13. 744

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani

razpisuje za svoje uradne posloplje v Ljubljani ob Miklošičevi cesti pogodbeno službo

:: kurjača ::

Prosilci morajo biti izučeni strojni ključavničarji z najmanj 6 letno romočniško prakso oziroma monterji pri kakih tiskih za centralno kurjavo in vodovod ter morajo izpolniti sledeče pogoje:

1. Imeti morajo naše državljanstvo ter ne smejo biti stari manj kot 18 let in več kot 40 let.

2. Za službo kurjača morajo biti umsko in telesno popolnoma sposobni ter zlasti ne smejo imeti telesnih hibi, ki bi jih ovirale pri izvrševanju njihovega poklica.

3. Ne smejo biti pod kurateljo in tudi ne smejo biti v preiskavi oziroma pravomočno obsojeni radi hudodelstev iz koristoljublja.

Prednost imajo ob sicer enakih pogojih izprašani kurjači oziroma strojniki, ki so oženjeni in ki bi poleg svojega dela še vršili posle hišnika.

Prošnje, katerim je priložiti vse osebne listine in izkaze o dosedanjem službovanju in ki morajo vsebovati točne zahteve prisila, je vložiti do 31. marca 1925 v pisarni OUZD v Ljubljani, Turjaški trg št. 4.

Prošnje, ki bodo dole pozneje, ne bodo v nobenem slučaju vpoštene.

Ljubljana, dne 10. marca 1925.

Predsednik:

Dr. Golia, s. r.

Ravnatelj:

Kocmur, s. r.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Brez posebnega obvestila.

742

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčno ljubljena, dobra mati, stara mati, teta, tašča in svakinja, gospa

Antonija Klementsčitsch

v sredo, dne 11. t. m. po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno preminila.

Pogreb nepozabne nam pokojnice bo v petek, dne 13. t. m. ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra nasip 71, na pokopališče k Sv. Križu.

Venci se hvaležno odklanjajo.

V Ljubljani, dne 11. marca 1925.

Globoke žaljoči ostali.

Lastnina in tisk „Narodna tiskarnica“